

rum ejus; & nostra, ipsum Sancto quum Confessorum Catalogo duximus adscribendam.

Festum pro die 19. Maii instituit.

§. 28. Ideoque universitatem vestram monemus, & hortamur attentè per Apostolica scripta vobis precipiendo mandantes, quatenus quartodecimo Kal. Junii festum ejusdem Confessoris devotè, ac solemniter celebretis, & faciatis vestris subditis celebrari, ut ejus pia intercessione, & intercessione, & in futuro sempiterna consequi gaudia valeatis. Amen.

IOANNES XXI. DICT. XXII. PONT. CXCVIII. ANNO DOMINI MCCCXVI.

Joannes XXI. dictus XXII. Jacobus de Olla antea dictus, Gallus Cadurcensis in Aquitania, Patre Arnaldo, cognomine Dejila, Episcopus Cardinalis Pottuensis, & S. Rufinae. Creatus Lugduni 8. Id. Augusti, anno 1316. Coronatus Nonis Septemb. eodem anno. Sedit annos 18. menses 3. dies 28. Creavit Cardinales 28. Obiit Avenione pridie Nonas Decemb. anno 1334. Sepultus in Cathedrali Ecclesia S. Mariae de Donis. Vacavit Sedes dies 15.

Nicolaus V. Antipapa, dictus Frater Petrus de Corbario, Ordinis Minorum, sedit in schismate contra Joannem XXII. annos tres, menses tres, dies 14. tandem 8. Kal. Septemb. 1330. inserto ad collum laqueo, ad pedes veri Pont. veniam deprecando, abdicavit.

I. Hæretici, vel de hæresi suspecti, & Judæi ad fidem Catholicam conversi, ab eaque apostatantes, ad Ecclesiam confugientes, ejus non gaudent immunitate.

Circa ejusmodi immunitatis privilegium, attende constitutionem editam à Greg. XIV. num. 7. Cum aliis, ubi notabo.

Edita A.D. 1316.

IOANNES PAPA XXI. Inquisitoribus hæreticæ pravitatis per Regnum Franciæ constitutis.

Hæretici, etc. ad Ecclesias confugerant, ne caperentur.

EX parte vestra fuit nuper propositum coram nobis, quod nonnulli de hæretica pravitare culpabiles, vel suspecti, aut accusati, seu conversi de Judaica cecitate ad fidem Catholicam, postmodum apostatantes ab ipsa, ad Ecclesias confugiunt, non ad salutis remedium, sed ut vestras manus effugiant, & suorum scelerum vitent judi-

cium ultionis, super quo Apostolicæ Sedis providentiam humiliter implorastis.

§. 1. Nos igitur ad extirpandos orthodoxæ fidei inimicos, & herbam tam noxiam pestiferam de horto Dominico radicitus evellendam, sollicitis studiis intententes, discretioni vestræ ad instar scilicet. Martini Papæ Quarti prædecessoris nostri, qui per Apostolicas literas Inquisitoribus hæreticæ pravitatis per Regnum Franciæ constitutis idem mandavit, per Apostolica scripta mandamus, quatenus contra illos, quos de hujusmodi hæreticæ pravitare fore culpabiles, vel de illa notabiliter suspectos esse vobis constiterit, accusatos etiam de libere prædicta, conversos quoque Judæos, & postmodum patienter, vel verisimilibus indiciis apostatantes à fide, juxta qualitatem delicti exequamini liberè officii vestri debitum, ac si ad Ecclesias & loca prædicta minime confugissent: contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo.

§. 2. Et ut nullum in hac parte possit obstaculum vobis poni, Venerabilibus Fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, per Regnum Franciæ constitutis, per has nostras literas injungimus, ut vos non impediant, quominus hujusmodi mandatum nostrum implere liberè valeatis, sed potius ad requisitionem vestram in iis vobis assistant, sicut extiterit opportunum.

Dat. Avenione Idibus Augusti, anno primo.

Canonizatio S. Ludovici, Caroli Regis Siciliæ filii, & Episcopi Tolosani, ejusque adscriptio in numerum Sanctorum Confessorum, cum suæ festivitatis institutione, pro die 19. Augusti quorundam celebrandæ.

IOANNES EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Venerabilibus Fratribus, universis Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis & aliis Ecclesiarum Rectoribus, per universum Orbem constitutis: Salutem & Apostolicam benedictionem.

SOL oriens Mundo in altissimis Dei, Deus, Dei Filius, Sex paterno utero ante Luciferum genitus Deus, Verbum, qui rerum in principio fundans terram in sapientia, Cælos prudentia stabilivit, adornando cælos sideribus, germinantibus cunctis terram, quique in fine temporum pro humani generis salute, nostram assumendo naturam, texit nube nostræ carnis fragilis semetipsum, nunc hora stante novissima, illuminando per cuncta respiciens, opus produxit mirabile, charitate gloriæ suæ plenè, bonitatem suam monstrans magnificè, Sponsamque suam sanctam Matrem Ecclesiam reddens novitate tam claræ sobolis lætabundam. Nam qui facit mirabilia magna solus, dilectum suum Confessorem eximium, beatum videlicet Ludovicum; puritate candidum, charitate fervida rubicundum, electum ex millibus, produxit noviter ut exemplar præfulgidum cunctis fidelibus imitandum, ejus vitæ singularis excellentiam signis probans, & prodigiis coruscantibus crebris miraculis manifestans.

§. 1. Igitur lætentur Cæli, & exultet Terra, jucundetur pariter totus Orbis; nam qui effulsit in templo dum viveret, in medio nebule suæ carnis, ut matutina stella, ac Luna plena, solari lumine, veluti sol refulgens, in sua formosus stola, in virtute multa, repentinè ad summa graditur, regalibus dignis aspectibus, ut candens lilium, ac odoris suavissimi rosa rubens. Huic cæli præstant hospitium, Cæli cives, ut sibi conformem, & comparem ad istum hunc consortium admittunt in supernis, CHRISTUS hunc rescit, idem ipse prædium, & conviva.

§. 2. Hic felix Sæctus ex regali præsapia, patre videlicet claræ memoriæ Carolo Rege Siciliæ, matre verò charissima in CHRISTO filia nostra Maria Siciliæ Regina, ex Hungaria originem suam trahens, altum sui generis recusat sapere, humilia semper diligens, & amplectens. Sciebat namque quod excelsus Dominus, alta de longinquo prospiciens, humilia, & vicina contempletur. Quamquam autem singula præclara lucidæ vitæ verbis paucis enarrati

Puer susci-
tatur.

§. 23. Quidam etiam puer etatis annorum septem, dum sub lecto, in quo cum suis jacebat parentibus, re-
pertus mortuus, rigidus & frigidus aliquo tempore per-
mansisset, facto per parentes ad hunc Sanctum voto,
fuit divinitus suscitatus.

Aliquo
mulier.

§. 24. Mulier vidua, quae propter vehementem in-
firmi- tatem, diem extremum clauserat, emisso per suos
ad Sanctum voto, ejus merito reddita fuit vita.

Puella sur-
da. Rudis.

§. 25. Quaedam puella nobilis, quae ex casu ad terram
de nudis brachiis per 400 menses passa fuerat surdi-
tatem, facto voto ad praedictum Sanctum per patrem, a
dicta surditate ad plenum extitit liberata.

Morus lo-
quutus.

§. 26. Quidam cum post febrem continuam perdidi-
set loquelam, & sic mutus per mensem integrum per-
mansisset, adductus ad sepulchrum Sancti hujus, fuit
ibidem loquelae finita Missa restitutus.

Alii infirmi
curantur.

§. 27. Mulier quaedam, quae subitò muta, & impo-
rens de uno brachio facta fuit, ac infirmitate sibi per mē-
sem durate, emisso voto per matrem, statim ad sanitatem
perducta est. Quaedam etiam mulier, dum ex par-
tu quodam violento, de puero mortuo, & in ejus utero
transverso, contracta in manibus, pedibus & femori-
bus biennio permanisset, facto voto ad Sanctum praefar-
tum, quod si curaretur, scoparet in tota vita Ecclesiam in
qua jacet, dormire cepit, & expergefata, a morbo praedi-
cto penitus est curata. Vit quidam passus annis sex
guttam in manu, & brachio, ventre, ac humero, facto
voto quod ejus limina visitaret, statim fuit sanitatis be-
neficium consequutus. Quidam denique presbyter pas-
sus guttam in latere, quae ipsum afflixit graviter diebus
septem, facto voto ad memoratum Sanctum, diligentius
ejus tumulum visitando, retepit omnino sanitatem.
Quaedam mulier, quae per 400 annos morbo epileptico
quasi quotidie gravabatur, emisso voto, quod sepulchrum
ejus, si curam reciperet, annis singulis visitaret, curam
recepit, sicque ex tunc de morbo ipso penitus nihil sen-
sit. Monialis quaedam, quae post febrem longam, quam
passa fuerat, dolorem incurtebat in omnibus membris
ejus, in tantum quod in duodecim diebus, nisi alieno
adjuvato, de lecto non poterat se movere, nisi alieno
pedali panno, qui quondam Sancti hujus dicebatur fuisse,
ac sibi applicato ad carnem, sana & incolumis est ef-
fecta. Cum homo quidam, qui miraculis istius Sancti de-
trahere nitebatur, revelationem faciei, & oculorum
turpiter incarrisset, sicque manens per dies sex, huic
Sancto cum devotione qua poterat, se devovisset, ad
sepulchrum ejus veniens, & offerens caput cereum, an-
tequam exiret Ecclesiam, perfecte reperit se curatum.

Omnis ita-
que laudens
Deum, exul-
trante &
libentur.

§. 28. Haec sunt mirabilia opera solius Altissimi, qui-
bus, & aliis quampluribus imitare voluit Sanctum
istum, ac toti mundo reddere venerandum. Laudetur
igitur magnifice Deus noster, cujus dextera huic Epif-
copo confert stellerum regni diadema. Applaudant &
isti pariter caeli cives, quorum coetibus Sanctus hic sole
splendidior est insertus. Canant quoque altissime Fran-
cia, Siciliz, ac Hungariae regna felicia, de quorum
horto candoris nivei flos erupit, quorum vitis germinat
dulcem uvam, cujus liquor caelos laetificans, abunde
funditur in calice summi Regis. Laetetur insuper civitas
Tolosana tanto ditata Praefule, quem apud Deum advo-
catum habet sedulum, & patronum: verè felix es, & tu
Massilia, facta divinatorum aromatum tam Sancti corpo-
ris apotheca. Sed & Fratrum Minorum Ordo conspicuus,
novae laudis canticum promere non desinat in au-
la caelesti, tam praeclarum alumnum divinis festi-
ve spectibus representans.

Verificans
igitur quod
hic Paulus
dicitur in
1. Cor. 15.
Confitebor
vobis ad
1. Cor. 15.

§. 29. Ceterum, quia covenit, ut quae Dominus in Coe-
lo magnificat, in terra colat, nos de sanctitate vitae, ac ve-
ritate miraculorum ipsius inquisi fecimus diligenter. Et
quia post inquisitionem solertem, & studiosam examina-
tionem, & discussionem solemnem, supplicatione devota,
& humili Praelatorum omnium apud Sedem Apostolicam
exhibendum cum instantia requisiti, de Fratrum nostrorum
consilio & assensu, de Omnipotentis DEI virtute cōfisi,
auctoritate quoque Beatorum Petri, & Pauli Apostolo-
rum ejus & nostra, ipsum septima die Aprilis Sanctotum
Confessorum Catalogo duximus adscribendum.

§. 30. Ideoque universitatem vestram monemus &
exhortamur attentè, per Apostolica scripta vobis praedi-
cendis mandantes, quatenus quattuordecimo Kalenda-
rum Septembrium festum ejusdem Episcopi & Confes-
soris devotè celebretis solemnitè, & faciatis a vestris
subditis devotione congrua celebrari, ut pia ejus inter-
cessione hic a moris protegi, & in futuro sempiterna
gaudia consequi valeatis.

§. 31. Et ut ad mirabilem ejus sepulchrum, ardentius
& affluentiùs Christiani populi confluat multitudo, ac
celebriùs ejusdem Confessoris colatur festivitas, om-
nibus verè poenitentibus & confessis, qui cum reveren-
tia illuc in eodem festo annuatim accesserint, ipsius
suffragia petitori, de omnipotentis DEI misericordia,
& Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, auctori-
tate confisi, duos annos, & duas quadagenas, acceden-
tibus verò ad praedictum sepulchrum annis singulis in-
fra ejusdem festi Octavam, unum annum, & quadragin-
ta dies de injunctis sibi poenitentis misericorditer re-
laxamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostrae approbationis, confirmationis, & volun-
tatis infringere, vel ei ausu temerario contraire.

Datum Avenione septimo Idus Aprilis, Pontificatus
nostri anno primo.

Damatio sectae Bizochorum, Beguinorum, Fra-
ticellorum, Pseudofratrum sancti Francisci de
Assisio.

Hic B. Franciscum tres Ordines instituit cum regula, ut
sup. in const. 5. Honor. III. Solet, ubi notatur plenè.

Hanc autem impiam Beguinorum sectam Clem. V. spe-
cificè damnavit in Clem. unica de Relig. Domib. &
etiam Jul. II. cujus tempore adhuc forsitan eorum ali-
quis remanserat, ut inf. in ejus const. 25. Consueve-
runt. Insuper quia Fraticelli & alii erroneè profite-
bantur Christum & Apostolos non habuisse aliquid
in speciali, nec in communi, ideo hic Pontifex in
alia ejus extravag. 4. de Verbor. signif. eorum erro-
res uti haereticos damnavit.

IOANNES EPISCOPUS, Editio
Servus Servorum Dei: Venerabilibus Fratribus, Patriar-
chis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis ele-
ctis, ad quos littera ista pervenerint: Salutem, & Aposto-
licam benedictionem.

GLoriosam Ecclesiam, non habentem maculam
aut rugam, quam Christus dilexit, pro qua semet-
ipsum tradidit, ut ipsam sanctificaret, mundans eam la-
vacro aquae in verbo vitae, David Propheta cunctis
praetam gentibus, spiritu revelante cognovit, & splen-
dorem tantae dignitatis admirans, illam sub similitudi-
ne regalis fastigii demonstravit, dicens: Assidet regina à
dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate,
nimirum ipsa CH RIST I sponsa virgo Mater Ecclesia,
quia in clypeo capiti suo Domino JESU CHRISTO in-
violabilis fidei glutino copulatur, & ejus Imperio pro-
na obediunt subternitur, cum illo unum effecta, tam
incomparabilis unionis merito rebus omnibus more
regio principatur. Quae dum pia, ac devota Religione
tenena despicit, caelestia appetit, omne sinistram pre-
mens, à dextris sponsi gloriosa consistit: & quia gemi-
nae charitatis splendore omni ex parte rutilat, in vesti-
tu aureo etiam Angelicis spiritibus admiranda corus-
cat. Cujus inestimabilis decor, quia vario vivendi ge-
nere, in una tamen charitate perficitur, quasi de vestis
pulcherrime varietate laetatur.

§. 1. In hoc igitur vestimento tam mirabili varietate
distincto, Minorum Fratrum sacer Ordo, ab ipso sua
foundationis exordio, Almi Confessoris B. Francisci regu-
lari traditione, & Apostolicae Sedis auctoritate, atque
confirmatione indissolubili quadam textura connexus, si-
de clarus, spe validus, charitate profusus, humilitate pla-
cidus,

cius, obsequio devotus, velut singulare iubar sancti-
tatis, exemplo ac doctrina verbo per universum orbem
claruit, & Ecclesiastico decori multum utilitatis, & plu-
rimum incrementum alacritatis iniecit.

§. 2. Verum quia humani generis inimicus, ubi vir-
tutum segetes uberius videt exurgere, ibi scandalorum
vepres & dissidiorum zizania satagit cumulatis semi-
nare, nonnulli hujus sacræ Religionis solo nomine pro-
fessores, dum altiora se petunt, dum præposteris & per-
turbatis gradibus citius ruituri, in magnis & mirabili-
bus supra se ambulare conantur, illius delusi fallacii,
qui se, ut alios decipiat, in lucis Angelum transfiguratur,
sibimetipsis ruinam, infirmioribus scandalum, solidio-
ribus verò probationem & meritum pepererunt, pro-
viribus satagentes tam præclari Ordinis unitatem scin-
dere, obnubilare famam, perturbare quietem.

§. 3. Dudum siquidem hujusmodi superstitiosi & dyf-
coli homines, in Provincia Provincie adversus com-
munitatem præfati Ordinis insurgentes, & se solos,
suosque complices de Observantia regulæ B. Francisci
mira vanitate jactantes, reliquam Ordinis multitudi-
nem de transgressione regulæ perperam judicando no-
tabant. Nonnullos profanz multitudinis, verbis men-
dacibus, & mentitæ sanctitatis obtentu, in sui erroris
devium adducentes.

§. 4. Quorum vipereos partus in ipso sui exortu felici-
s recordationis Nicolaus Papa Quartus prædecessor
noster, ne in multorum perniciem alerentur, ad verita-
tis petram elidere cupiens, Generali Ministro, qui tunc
temporis memorato Ordini præsidebat, districtè præci-
piendo mandavit, ut hujusmodi præsumptores disci-
plina debita coerceret, prout in literis ipsius prædeces-
soris nostri plenius continetur.

§. 5. Sed horum pestilentissimas novitates hoc reme-
dio compressas fuisse potius quam extinctas redivivus
error enuntiat, & tristis experientia manifestat. Nuper
enim nonnulli factionis superstites memoratæ, adjun-
ctis sibi quampluribus de dicta Provincia Provincie, &
Provincia Thuscæ, & aliis diversarum fratribus natio-
num, coram piæ memoriæ Clem. Papa V. prædecessore
nostro diversarum regulæ quæstiones, diversasque contra
universitatem dicti Ordinis proposuere querelas, &
quasi ipsi soli, ipsorumque complices, B. Francisci Re-
gulam & perspicacius intelligerent, & efficacius adim-
plerent, notam actionis contrariæ in universitatem
præfati Ordinis impiè detorquebant.

§. 6. Qui Clemens prædecessor hujusmodi homines
benignitate magis, quam severitate satagens emendare,
illorum pestiferos conatus patientiæ virtute tolerans,
prædictas quæstiones atque querelas pluribus Archie-
piscopis, Episcopis, & sacræ Theologiæ professoribus,
& aliis juris scientia præditis, discretione dotatis exami-
nandas commisit, & ad suam audientiam perferendas.
Quibus diligenter, & cum multa maturitate peractis, sæ-
pè nominatus Clem. prædecessor de veritate certior fa-
ctus, præfatum Religionem sanctam & (ut ejus utamur
sermonibus) muris observantiæ regularis firmiter undi-
que asseruit circumclusam, & quædam quæ circa regulam
dubii sensum afferre poterant, declaravit: districtè præ-
cipiendo mandans, ut dicti fratres, qui contra præfatum
communitatem Ordinis hujusmodi quæstiones move-
rant & querelas, ad Conventus unde discesserant, rever-
terentur, & suis superioribus obedirent humiliter & de-
votè, harum quæstionum & querelarum prætextu ad
Romanam Curiam de cætero minimè reverluri.

§. 7. Et ut ipsius salubris ordinatio ad optatum du-
ceretur effectum, venerabilibus fratribus nostris Archie-
piscopo Januensi, & Lucensi, ac Bononiensi Episcopis
per suas literas demandavit, ut ipsi, vel alter eorum per
se, seu alium, vel alios, fratres illos de Provincia
Thuscæ, qui occasione præfate dissensionis & adharren-
tiæ ad illicita laxatis habenis, quædam loca dicti Ordinis
in Provincia Thuscæ constituta occupaverat, & occupa-
ta temeritate damnabili detinebant, suis alias obe-
dire Superioribus aspernantes, compellerent ut eis de
locis per eos occupatis, omnino dimissis, ad suorum Su-
periorum obedientiam, qualibet exceptione & occasio-

Bullar. Mag. Tom. I.

ne postpositis, reverterentur, motaturi ubicumque, &
sicut iidem Superiores ducerent disponendum.

§. 8. Quorum literarum auctoritate affectus filius
Bernardus Prior Ecclesiæ sancti Fidelis juxta Senas, cui
præfatus Bononiensis Episcopus super hoc commiserat
vices suas, in ipsos fratres dicti mandati contemptores,
eorum exigente contumacia, excommunicationis sen-
tentiam promulgavit, & eos fecit excommunicatos pu-
blice nuntiari.

§. 9. Qui Ecclesiastica vincula non verentes, non
absque temeritatis audacia, apostasiæ nota, mentisque
vesania, contra Apostolica mandata, & dicti Ordinis in-
stituta, se ad partes Insulæ Siciliæ transtulerunt, & inibi
abs obedientia, & unitate dicti Ordinis, & Prælatorum
ejus se totaliter separantes, quasi memorati Ordinis B.
Francisci stabilem, firmamque compaginem rescindere
stolidæ præsumptione valerent, novi Ordinis, imò abo-
minabilis horroris cassis conatibus, moliti sunt ponere
fundamenta, tam detestabili turbæ præficientes magis
idolum, quàm prælatum, Henricum de Ceva dicti Or-
dinis refugam, & apostatam fugitivum.

§. 10. Et ut tam foedo capiti membra cætera respon-
derent, Provinciales Ministros, Custodes præterea, &
Guardianos eligere temeritate simili præsumperunt,
plurimos ad ipsorum sectam recipere, Prædicatores, &
Confessores assumere, eosdemque ad hujusmodi con-
fessionis, & Prædicationis officium transmittere, loca
etiam à locis Fratrum ipsius Ordinis semota, ad habi-
tandum de novo construere, seu constructa recipere,
contra Roman. instituta Pontif. in animarum suarum
periculum, aliorumque perniciem attentantes.

§. 11. Et ut ipsorum error veritas, & impietas Religio
putaretur, temeritate propria quosdam habitus cum par-
vis caputiis, curtos, strictos, inusitados, & squallidos, si-
mulationis conscios, irrisionis amicos, ac dissidiæ non
ignaros, discrepantes à communitate Ordinis supradicti
assumere, & in simplicium cordibus, ut eosdem secum in
devium erroris adducerent, seminare, dictos habitus fore
secundum regulam B. Francisci, & in ipsis solum pseu-
dofratribus Ordinem consistere, famamque aliorum fra-
trum præfate communitatis diversis convitiis lacerare
procaci impudentique veritatis præsumperunt.

§. 12. Verum, quia sic sunt casus mentis, ut primo
quidem infelix animus per superbiam intumescat, & ex-
inde contentionem, de contentione in schisma, de schis-
mate in hæresim, & de hæresi in blasphemias infelici
gradatione, imò præcipiti ruina descendat, prædicti te-
meritatis atque impietatis filii, ut habet fide digna rela-
tio, ad eam sunt mentis inopiam devoluti, quod adver-
sus præclarissimam & saluberrimam Christianæ fidei ve-
ritatem impiè sentiunt, sacramenta Ecclesiæ veneranda
contemnunt, & in gloriofum Ecclesiæ Romanæ Prima-
tum, cunctis nationibus percellendum, ab ipso conte-
tendi citius, impetu cæci furoris impingunt.

§. 13. Et ne aliquid prædictarum blasphemiarum to-
lerabile videatur, aut dubium, de plurimis eorum erro-
ribus aliquos, ne latere, & perinde nocere valeant, præ-
sentibus duximus annotandos.

§. 14. Primus itaque error, qui de istorum officina
tenebrosa prorumpit, duas fingit Ecclesias, unam carna-
lem, divitiis pressam, effluentem divitiis, sceleribus ma-
culatam, cui Romanum Præsulem, aliosque inferiores
Prælatos dominari asserunt. Aliam spirituales, frugali-
tate mundam, virtute decoram, paupertate succinctam:
In qua ipsi soli, eorumque complices continentur, cui
etiam ipsi spiritualis vitæ merito, si qua fides est adhi-
benda mendaciis, principantur.

§. 15. Quæ impietas sic istis sceleratis est propria,
ut à nulla hæresi possit esse sejuncta. Quippe omnes im-
pii, dum pravè in fide sentiunt, dum ab unitate Eccle-
siæ, atque obedientiæ per contumaciam separantur, uni-
versitatem fidelium carni, se ipsos verò spiritui servire
frivolis assertionibus mentiuntur: quorum clementiæ
nihil adjici posse, illi manifestè cognoscunt, qui sicut
unicum Christum prædicant, sic unam Ecclesiam pro-
fitemur, Doctore gentium attestante, qui ait: Ipsum de-
dit caput super omnem Ecclesiam, quæ est corpus ejus.

Et in quosdam
contumaces
sub excom-
municatio
promulgata.

Ibi à Religio-
ne disceden-
tes alii Ord-
instituta
moliti sunt,
& Henricum
de Ceva ap-
pellatum in
eorum præla-
tum eleg-
erunt.

Multos ad
eorum se-
ctam recep-
erunt, &c.

Habitus
mutaverunt.

Indeque in
multos erro-
res lapsi
sunt.

Quorum ali-
qui hic refe-
runtur.

Primus erro-
rum istorum
Prædicatores
est, duas fidei
vera Eccle-
sias.

Qui error hæ-
reos probat.

Una est igitur sancta & universalis Apost. atque Rom. Eccl. que non humana presumptione, sub potestate nititur, sed divina, & potius incommutabili auctoritate fundatur, cuius egregium primatum, si quis impie docendo negat, non solum criminofus aut schismaticus esse, convincitur, sed hereticus impietatis suae merito, divina etiam atque humana ratione, & auctoritate celsatur. Quia peccatum paganitatis incurrit, quisquis dum se Christianum asserit, Sedi Apostolicae obedire contemnit, cui inter cetera dona hęc privata largitione concessum est, ut saluberrima fides, quam B. Petrus caelesti Patre revelante cognovit, & immensa potestas, quam ei in eodem Apostolorum principe, Christus indulit, sic per legitimam Rom. Pont. successionem illibata decurrat, ut illam usque ad finem seculi, nec perfidia maculet, nec adulterini pastoris Pontificium interrumpat. Quam velut validissimam navem divinae gubernationis praesidio communitam, nec variarum opinionum, atque haereticarum turbines a suae unitatis compage divellunt, nec tyrannicae potestatis incurfus ad ima deprimit, quin potius & illos auctoritate atque veritate superans, & istos patientiae virtute supplantans inter blanditias terrenae felicitatis, & asperitates saeculi felici navigatione media graditur, donec ad portum futurae beatitudinis duce, Domino veniatur. In qua velut in Arca animalia munda, atque immunda servantur: sicut in arca frumenta paleis permiscetur: quemadmodum in sagena boni pisces & mali coeunt, ut in agro zizania & triticum simili germinatione succrescunt, nec tamen ipsam membrorum infirmitatem immunditia polluit, extollit levitas, corrumpit nequitia, insolentia scindit, sed manens integra atque perfecta, adoptionis filios fide generat, verbo nutrit, auctoritate defendit, poenitentia purgat, patientiae virtute supportat, nec illam divitiarum cumulus suffocat, quia illis tanquam creatura Dei bonam gratiarum actione bene utitur, & aurum habet, non ut in illo sine constituat, sed ut necessitatem patientibus misericorditer largiendo succurrat. Extra quam salus esse non potest, quia natura non patitur, ratio non sinit, & divina providentia non permittit, ut membrum quod a totius corporis unitate sejungitur, virtute, quae a vertice in corpus influit, aequaliter vegetetur. Quo fit ut apud istos vanitas, nec sancta paupertas, nec castitas munda, nec virtus possit esse perfecta, quia consequens est, ut omni virtute, omni bonitate priventur, qui Deum virtutum, cuius est totum quod est optimum, per inobedientiam derelinquant.

Secundus error est, quod alii Sacerdotes, praeter ipsos, non habent auctoritatem edicendi Sacramenta.

Qui Sacramenta servare solent.

§. 16. Secundus error, quo praedictorum insolentium conscientia maculatur, Venerabiles Ecclesiae Sacerdotes, aliosque ministros sic jurisdictionis clamant auctoritate defensos, ut nec sententias ferre, nec Sacramenta conficere, nec subjectum populum instruere valeant, vel doceant, illos fingentes omni Ecclesiastica potestate privatos, quos a sua perfidia viderint alienos, quia ipsos solos (ut ipsi somniant) sicut spiritualis vitae sanctitas, sic auctoritas praeservat. In qua re Donatistarum sequuntur errorem, qui olim facta schismate ab unitate Ecclesiae recedentes, ita in sua secta Dei gratiam dixerunt esse coactam, ut nullus eam recipere esset idoneus, qui non foret ipsorum scelere maculatus.

§. 17. Quorum impietatem zelus fidelium illo, in tempore sic exhorruit, sic pia persecutione compressit, ut homines tam pestilenti contagione respectos, & censura Ecclesiastica anathematis mictione ferret, & legum publicarum sanctio extremo iudicio praedamneret. Quia dignum erat & equum, ut contra illos veriusque gladii potestas exurgeret, qui auctoritatem Ecclesiasticam a solo Deo traditam, & in perpetuum duraturam, profanis asseruionibus abnegarent. Manet igitur etiam istis reclamantibus, & usque ad finem saeculi permanebit apud Romanam Praefulem, sicut summa auctoritas, sic immensa potestas, qua sicut gratia accepit, sic in eos, quos in partem sollicitudinis evocat, in unitate fidei & Romanae Sedis obedientia permanentes, benignè refundit, tam fortiter atque suaviter moderamina indulta potestatis exercens, ut in corpore Christi, quod est Ecclesia, a summo vertice usque ad extrema vestigia, nihil per inobedientiam dissolutum, nihil relinquat ordinis confusione turbatum.

Cujus summissimum, sed validissimum iugum appii, quia humiliter gestare refugiunt, quod rebus non possunt lacessere, maledictis atque conviciis non deficiunt.

§. 18. Tertius istorum error in Valdensem errore conjurat, quoniam & si, & illi in nullum eventum asserunt fore jurandum, dogmatizantes mortalis criminis contagione pollui & poena teneri, quos contigerit juramenti Religione contingi.

§. 19. Quorum blasphemias pietas Christiana condemnans, non levitate mota, sed utilitate, aut necessitate coacta, veritatem praetoriorum, atque praesentium, & certitudinem futurorum, jurisjurandi Religione confirmat, certissime tenens, quia nullatenus de suo genere potest esse peccatum, quod Christus exercuit, qui peccatum non fecit, sed peccatum omne sua passione damnavit, juravit etenim Dominus, juravit & Apostolus Paulus: suae operationis exemplo monstrantes ad hoc tantum juramentum esse prohibitum, ne jurandi facultas frequentiam, frequentia consuetudinem, consuetudo perjurium introducat. Bonum est ergo juramentum, per quod veritas rerum divino testimonio confirmatur, sed malum est illi qui eo male utitur, & a malo infirmitatis humanae est, ut aliquis verum proferens jurare cogatur.

§. 20. Quarta hujusmodi impiorum blasphemia de praedictorum Valdensem venenato fonte prortimpens, Sacerdotes ritè etiam & legitime secundum formam Ecclesiae ordinatos, quibuslibet tamen criminibus pressos, non posse conficere, vel conferre Ecclesiastica Sacramenta confingit.

§. 21. Quorum utrorumque dementiam Ecclesiasticae veritatis doctrina redarguit, & censura percellit, quoniam nil a bono majus, nil a malo minus perficitur Sacerdote, quia Sacramentorum virtus, non in merito consecrantis, sed in virtute sancti Spiritus & verbo perficitur Creatoris.

§. 22. Quinque error sic istorum hominum mentes obcaecat, ut Evangelium Christi in se solis hoc in tempore asserant esse completum, quod haecenus, ut ipsi somniant, obiectum fuerat, imò prorsus extinctum.

§. 23. Quae impietas sic tenebrosos Manichaeorum calles oberrat, ut tamen Montani atque Priscillae foeda vestigia non relinquat: illi enim promissionem Domini de Spiritu sancto non in Apostolis, sed in seipsis completam esse asserunt: isti Evangelium Christi, cuius virtus in sancti Spiritus perceptione consistit, ita in se completum autumant, ut ab illius claro intellectu, & vera observatione universitatem fidelium mentiendo secludat. Sancta verò ac universalis Ecclesia talium hominum signamenta deridens firmissimè tenet, & nullatenus dubitat, Spiritum sanctum juxta fidele Salvatoris promissum in SS. Apostolos die Pentecostes sic plenissime fuisse refusum, ut illos omnem veritatem, quae ad salutem pertinet, perfecte doceret, ut ipsos ad amorem Dei mirabiliter inflammaret, ut eisdem contra omnem tentationem munere virtutis firmiter muniret. Cujus Spiritus virtus sanctam Ecclesiam usque ad finem saeculi nova semper prole fecundat, ut renatis fonte baptismatis una sic fides mentium, & pietas actionum: quod profectò non esset, si sanctum Evangelium, in quo Christianae fidei regula continetur, omnibus esset clausum, & istis solummodo (quod cogitare impiissimum est) esset apertum.

§. 24. Multa sunt alia, quae isti praesumptuosi homines contra conjugit venerabile Sacramentum garrere dicuntur. Multaque de cursu temporum, & sine saeculo somniant. Multaque de Anichristi adventu, quem jam jam instare asserunt, stebili vanitate divulgant. Quae omnia, quia partim haeretica, partim insana, partim fabulosa cognoscimus, damnanda potius quam suis auctoribus, quam stylo prosequenda, aut refellenda censemus. Ipsa enim mendosa commenta se ipsa destrunt, quia nec ratione vigent, nec auctoritate constant, nec aliqua verisimilitudine fulciuntur. In hujusmodi doctrinis variis & peregrinis saepe nominati homines studia sua conterunt. Ad haec simplicium corda blandis, fictisque sermonibus, & simulatae humilitatis praetextu, attrahere molliuntur.

§. 25. Cupientes igitur, quod dicit pestiferi homines aut in melius commutato consilio a suis perversitatibus resillirent,

Tertius error est, quod nonnulli asserunt, quod peccatum non potest esse peccatum, quod Christus exercuit, qui peccatum non fecit, sed peccatum omne sua passione damnavit, juravit etenim Dominus, juravit & Apostolus Paulus: suae operationis exemplo monstrantes ad hoc tantum juramentum esse prohibitum, ne jurandi facultas frequentiam, frequentia consuetudinem, consuetudo perjurium introducat.

Quarta blasphemia de praedictorum Valdensem venenato fonte prortimpens, Sacerdotes ritè etiam & legitime secundum formam Ecclesiae ordinatos, quibuslibet tamen criminibus pressos, non posse conficere, vel conferre Ecclesiastica Sacramenta confingit.

Quinque error sic istorum hominum mentes obcaecat, ut Evangelium Christi in se solis hoc in tempore asserant esse completum, quod haecenus, ut ipsi somniant, obiectum fuerat, imò prorsus extinctum.

Multa sunt alia, quae isti praesumptuosi homines contra conjugit venerabile Sacramentum garrere dicuntur. Multaque de cursu temporum, & sine saeculo somniant. Multaque de Anichristi adventu, quem jam jam instare asserunt, stebili vanitate divulgant.

Cupientes igitur, quod dicit pestiferi homines aut in melius commutato consilio a suis perversitatibus resillirent,

redderent, aut saltem a nos perniciosis sermonibus de Tur-
 ptate exempto contaminare non possent, charissimū
 in Christo filium nostrum Fredericum Regem Trinacri-
 illustrem hactenus rogavimus, & monuimus per Apo-
 stolica scripta mandantes, ut huiusmodi viros pestiferos
 & seminatores errorum de prædicta insula expelleret, &
 penitus extirparet, & ministris, Custodibus, seu Guar-
 dianis dicti Ordinis Minorum, cum ab eis super hoc re-
 quireretur, faciēdo etiam expeditat sæpeditos pseudo-
 fratres capi, & eorum superioribus tradi captivos,
 juxta disciplinam Ordinis corrigendos, studeat impende-
 dere favorem, consilium, & auxilium opportunum.

§. 26. Ipse verò tanquam obedientiæ filius per suas
 patentes literas nostrarum literarum seriem continen-
 tes, singulis officialibus suis per dictam insulam consti-
 tutis præcipiendo mandavit, ut accipiendos huiusmodi
 falsos fratres Rectoribus dicti Ordinis, ut prædictæ no-
 stræ literæ continebant, darent consilium, auxilium, &
 favorem, quodque ipsa mandata in nostris contenta literis
 studeant executioni in omnibus demandare.

§. 27. Quæ præsentientes pestiferi memorati, cum ad
 finem piæ matris redire saltem Ecclesiastica disciplina
 coacti humiliter debuissent, salubrem coercionem, &
 felicem necessitatem, quæ ad meliora compellit, fugæ
 præsidio declinarunt: nonnullis etiam in locis abditis,
 & latebris dictæ insulæ derelictis, qui suis favoribus,
 sub quorum defensione consistunt, pro mercede iniqui
 favoris, perverti dogmatis venena rependunt. Alii verò
 per loca infidelium discurrunt, mare & aridam circui-
 re feruntur, ut unum saltem faciant profelytum simul
 cum illis gehennæ ignibus applicandum: ii sunt quos
 Doctor gentium cautè vitandos admonuit, dicens: Nemo
 vos seducat, volens in humilitate & Religione An-
 gelorum, quæ non vidit ambulans frustra inhiatus sensu
 carnis suæ, & non tenens caput, ex quo totum corpus
 per nexus & conjunctiones subministratum & constru-
 ctum, crescit in augmentum Dei. Si sunt dissidentia fi-
 lii, nubes sine aqua, quæ ventis circumferuntur, syde-
 ra errantia, quibus procella tenebrarum reservata est,
 qui juxta Psalmistæ vaticinium: Nescierunt, neque inte-
 lexerunt, in tenebris ambulat, erraverunt ab utero,
 à veritate scilicet Sanctæ Matris Ecclesiæ recedendo, lo-
 cuti sunt falsa, vanos & varios errorum tribulos per di-
 versas Religiones præsumptione damnabili seminando.

§. 28. Quamobrem zelus fidei, & fervor compassionis
 animarum, excitare debet corda omnium qui Christi
 nomine gloriantur, & ipsius Sanctæ Romanæ ac univer-
 salis Ecclesiæ finibus continentur, ut contra istorum in-
 saniam quasi contra publicam pestem valenter exurgat,
 nec eos in locis, ubi Christianæ Religionis viger auctori-
 tas, patiantur pacifice vivere, quos adversus matrem
 & dominam suam, sanctam scilicet Romanam Ecclesiam,
 rebellionis suæ calcibus & errorum blasphemias conspi-
 cimus insanire. Frustra enim utuntur nomine Christi-
 ano, qui talibus impietatibus non resistunt, & conse-
 quens est, ut possint hæc credere qui possunt talia pa-
 tienter audire. Tantas igitur & tam graves insolentias,
 errores pestiferos, detestabiles blasphemias in Creatoris
 injuriam, populi Christiani perniciem, & nefarie ope-
 rationis exemplum per patientiam simul recordiam tole-
 rare nolentes, universitatem vestram monemus sedule,
 hortamur attentè per Apostolica vobis scripta in virtu-
 te obedientiæ districtè præcipiendo mandantes, quatenus
 præfate Henrico de Ceva, & quibus pseudofratribus
 qui ad memoratam Siciliæ insulam hactenus confuge-
 runt, nullum detrahe, vel detraquantum in vobis est per-
 mittatis in præmissis consilium, auxilium, vel favorem:
 quin potius ipsos velut apostatas excommunicatos, ip-
 sius Ecclesiæ Romanæ rebelles, schismaticos, & perverti
 dogmatis assertores, iustos graves gregi Dominico non
 parentes, & vestris finibus arceatis, capientes ipsos, vel
 capi facientes, & captos tradentes Rectoribus sæpè no-
 minati Ordinis fratrum Minorum, cum ab ipsis, vel eo-
 rum Vicariis, Procuratoribus, seu Nuntiis fueritis re-
 quisi, per eos juxta ipsorum demerita castigatione de-
 bita puniendos, dignum est enim ut apud illos patrato-
 rum scelus pœnas solvant, qui ipsorum lubricos cal-

les, & tortuosas semitas vel perniciam Ioh. Imperator
 exploratius cognoverunt, & ad hoc studio per
 apostolicæ vitium recedentes, anni iudicium, non
 sunt confusi sanctam Religionem, quæ ipsos in sua sus-
 tinerat pietate materna, dampnis afflicere, imaledictis
 punire, convitiis lacerare.

§. 29. Proinde; quia ea, quæ contra jus & fas atque
 ordinariam potestatem temeritas humana præsumit, in
 pœnam perturbati Ordinis quanto citius debent juris
 auctoritate & Apostolica potestate convelli: Nos quic-
 quid in memoratis Provincia Thuscina, insula Siciliæ,
 & ubicumque locorum per hæpeditos Fratres, in per-
 sonarum ad dictam sectam receptione in Generalis Mini-
 stri, & Provincialium, Ministrorum, Custodum, Guar-
 dianorum electione (si tamen electio dici possit) & in
 quibuslibet aliis communiter vel divisim, sub Religio-
 nis, Conventus, Congregationis nomine vel colore,
 attentatum extitit, vel existit, nullius fuisse; vel esse
 roboris, nullius extitisse, vel existere decernimus fir-
 mitatis: unde ipsa cassa, irrita, & nulla censemus, &
 nihilominus quatenus de facto processerat, auctoritate
 Apostolica revocamus.

§. 30. Ceterum, quia verendum est, ne si præsertim
 qui per professionem licet fantasticam, ad prædictorum
 infame consortium tranferunt, errores sapiant, & alios
 pestifera contagione corrumpant, omnes & singulos per
 eos ad suam sectam receptos, maximeque professores
 ad vestram præsentiam per censuram Ecclesiasticam
 evocate, examine de fide, de prædictorum erroribus
 per vos vel alium seu alios cautè diligenter perquiritis
 sine strepitu & figura iudicii, & de ipsorum complicitibus
 atque favoribus indagare, & si opus fuerit, ipsos capi
 & detineri curare: & si quos inveneritis culpabiles, se-
 cundum canonicas sanctiones pœna debita punire cu-
 rate: invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæ-
 cularis. Contradictores & rebelles per censuram Ec-
 clesiasticam compescendo: Testes autem quos ad præ-
 missa videritis evocandos, censura simili, appellatione
 cessante, cogatis veritatis testimonium perhibere.

§. 31. Volumus insuper & Apostolica auctoritate de-
 cernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat nego-
 tium, seu articulum etiam per alium inchoatum, quanti-
 vis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonice
 impeditus, quodque à data præsentium sit vobis & uni-
 cuique vestrum in præmissis omnibus & eorum singu-
 lis, etiam non cœptis, præsentibus & futuris, perpetua
 potestas, & iurisdicção attributa, ut eo vigore, eaque
 firmitate possitis in præmissis etiam non cœptis, præsen-
 tibus, & futuris contra prædictos procedere, ac si iurisdic-
 ciónis vestra, & cuiuslibet vestrum in prædictis omni-
 bus & singulis per citationem, vel modum alium per-
 petuata legitimum extitisset.

§. 32. Non obstantibus de duabus dietis edita in Con-
 cilio generali, & sel. rec. Bonifacii Papæ VIII. præde-
 cessoris nostri, per quas tam iudices, quam conservato-
 res à Sede deputati prædicta, extra civitates diocœs. in
 quibus deputati fuerint, procedere, & victis suis com-
 mittere, aut aliquos ultra unam dietam à finibus suis
 diocœs. trahere prohibentur, & aliis contrariis consti-
 tutionibus quibuscumque, seu si aliquibus sit indultum à
 Sede prædicta, quod excommunicari, suspendi, vel in-
 terdicti, aut extra certa loca trahi, vel ad iudicium vocari
 non possint per literas Apostolicas non facientes
 expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmo-
 di, ac eorum personis & locis, nominibus propriis, vel
 ordinibus mentionem, sive alia indulgentia dictæ Sedis
 generali vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per
 quam vestra iurisdictionis explicatio valeat in hac parte
 quomodolibet impediri, & de qua ejustque toto ca-
 pore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Datum Avenione 16. Kalendas Februarii, Pontifica-
 tus nostri anno secundo.

Omnibus
ab eis gestis
irritum pro-
nuntiamus.

De fidei
examinari,
& culpabiles
puniri iubet.

In iudicio
contra eos
facillimum
procedendum
concedit.

Contrariis
derogat.

Dat. P. A. L.
die 23. Ian.

Commonitio ad Eduardum II. Regem Angliæ, ut
 corrigat gravamina Populis Hybernæ illata, con-
 tra formam cœcessionis habitæ à Sede Apostolica.

V L.
Henricus

Henricus VIII. Rex, & Elisabeth eius Regina Anglia, a Catholica fide reuocant, & excommunicant, sicut a Paulo III. in cons. 7. Eius qui, & a Pio V. in cons. 101. Regum, lib. 2.

IOANNES EPISCOPVS, Seruus Seruorum Dei, Christianissimo Rege Eduar. Regi Angliae, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Reges Angliae populo Hyberniae gravant contra formam concessiois sed. Apof.

Paternum amorem ad tuae celsitudinis incrementa, fili charissime, gerimus dum de te ad ea, quae iusto placenti iudici, tui Regni, Terrarum, & subditorum tuorum sint opportuna quieti, & fame tuae pariter & honori prospiciant, sollicitis hortationibus invitamus. Propterea quod in his persuasiones nostras devota debemur suscipere, & ad executionem illarum te paratum & flexibilem exhibere. Ecce, fili, quasdam recepimus literas directas pridem per Hybernicos Magnates, & Populum, dilectis filiis nostris Anselmo tit. SS. Marcellini & Petri Presbytero, & Lucae sanctae Mariae in Via lata Diacono, Cardinalibus, Apostolicae Sedis Nuntiis, & per eos nobis suis interclusas literis destinatas, in quarum serie vidimus inter cetera contineri, quod cum fel. rec. Adrianus praedecessor noster, sub certis modis & forma distinctis apertius in Apostolicis literis indefectis, clare mem. Henrico Regi Angliae, progenitori tuo, dominium Hyberniae concessisset, ipse Rex, ac successores ipsius Reges Angliae, usque ad haec tempora modum & formam huiusmodi non servantes, quinimo eos transgredientes indebitis, afflictionibus & gravaminibus inauditis importabilium seruitutum ipsos diutius oppresserunt. Nec fuit haecenus qui revocaret illata gravamina, aut errata corrigeret: non fuit quae pia compassio super eorum contumacia moveret, quamvis super his ad te recusatus habitus fuerit, & clamor validus oppressorum aures tuas quandoque pulsarit.

Propterea subditi opero turbati & commoti de Regis mutatione agunt.

§. 1. Unde talia ferre nequeunt ulterius, eoacti sunt se a Dominio tuo subducere, & alium in suum regimen advocare. Haec, dilectissime fili, si veritate nitantur, tanto nimirum infestiora nostris accedunt affectibus, quanto desideramus intensius, ut ibi prospera cuncta cedant. Circa illa versari sedulo debes, eaque promptis affectibus exequi, quae tuo sint placita Creatori: & ab omnibus abstinere solliciti, per quae contra te debeat provocari Deus ipse, ac Dominus ultionum, qui gemitus afflictorum iniuste minime despicit, & qui propter iniustitias peculiare suum deiecit describitur populum, & translationem fecisse regnorum. Quanto etiam desiderabilis, his praesertim impacatis temporibus, cupimus te illis libenter intendere, per quae tuorum corda fidelium ad tuam benivolentiam & obedientiam debeant allici, & illa profusa vitare, quibus valeant a tuae cultu devotionis avelli.

Hic idem Pfl. monet R. gem ad tollendum gravamina pro quiete Regni sui.

§. 2. Quia itaque, fili, tua non modicum interest, huius novae mutationis vitare dispendium, quamplurimum expedit, ut haec non negligantur turbationis initia: ne illis periculosae crescentibus sero medicinae remedia praeparantur. Excellentiam regiam sollicitamus attentè, praesentibus sane nihilominus firmantes, quatenus haec prudenti meditatione considerans, & cum tuo discreto consilio conferens super illis, circa praemissorum gravaminum correctionem, ac reformationem debitam, & festinam, viis & modis decentibus sic sufficienter provideri mandes, & facias, sic discriminosi principis in hac parte obstatè procures, quod & illi per quem magna, placere valeas, & te in iis efficaciter implente quod debes, cuiusvis adversum te iustae querelae materiae conquiescat, per quod iidem Hybernici famiori ducti consilio, tibi ut Domino, pareant, aut si, (quod absit) in coepta rebellionem manere voluerint, causam suam in apertam iniustitiam, te apud Deum, & homines excusato, convertant. Ut autem de praedictis gravaminibus & querelis, quibus praedicti innituntur Hybernici, tuis sensibus innotescant ad plenum, praescriptas literas missas Cardinalibus antedictis, cum forma literarum quas praedictus Adrianus praedecessor no-

ster eidem Henrico Regi Angliae in terra Hyberniae concessit, tuae magnitudini mittimus inclusas. Datum, &c.

Quod Hospitali & Religioni Militum S. Ioannis Hierosolymitani, habenti Annalia beneficiorum vacantium, accrescant fructus, quos illa obtinentes & non residentes percipere possent.

Ad has vide infra constitut. Pii IV. num. 29. Roman. lib. 2. ubi notabo de tota materia.

Vide etiam quae addidi sup. ad Anastaf. 4. constit. 2. Christiana.

IOANNES PAPA XXI. Magistro & Fratribus Hospitalis Sancti Ioannis Hierosolymitani.

§. 1. Exhibita nobis ex parte vestra petitio continet, quod dudum post constitutionem per nos editam, qua specialiter & expresse cavetur, quod habentes Annalia in Ecclesiis, de consuetudine, privilegio vel statuto, qui ratione dictorum annalium fructus primi vel secundi, vel alterius cuiuscumque sequentis anni beneficiorum vacantium, ubi haecenus in totum vendicaverant, nihil exinde ultra summam, pro qua unumquodque beneficiorum ipsorum consuevit in decimae solutione taxari, praetextu cuiusvis privilegii, consuetudinis vel statuti, quovis modo perciperent, sed ipsius summae perceptione dumtaxat deberent esse contenti, totali residuo praedicta obtinentibus beneficia remansuro, nisi forsitan illi, qui fructus illos soliti essent cum integritate percipere, mallent ipsum habere residuum, & obtinentibus beneficia dimittere summam memoratam, quo casu percipiendi quod mallent, erat eis optio detelicta.

Hic de decimis quid in Ann. in Eccl. de istis beneficiis fructibus, & si quis percipere sent. & obtinentibus beneficiis manent cap. Sol. 2. de Tit.

§. 2. Quandam aliam declaratoriam constitutionem fecimus, in qua specialiter cavebatur, quod si huiusmodi beneficium obtinentes, in Ecclesia in qua specialiter illud beneficium existeret minime residerent, ad debitum servitium impendendum, Capitulo eiusdem Ecclesiae deberet accrescere, cum cessante causa cessare debeat pariter quod vigeat.

Et deinde claravimus quod si obtinentibus beneficiis residuum Capitulum nihil accret.

§. 3. Quodque ex verbis declarationis huius satis innuuntur, quod fructus beneficiorum non residentium accrescere debeant habentibus annalia memorata.

Et si eius dicitur subditi cruciati beneficiis annalia.

§. 4. Verum ex eo quod in declaratione dicta non continetur expresse de perceptione annalium beneficiorum vacantium vobis debitorum, de praedictis consuetudine, privilegio vel statuto, quorum fructus non residentium in eisdem, qui vobis accrescere debent, nullum adhuc commodum sequi poteritis, licet, ut praemittitur, dicti fructus Capitulo non accrescant. Quare nobis humiliter supplicastis, ut quod in huiusmodi declaratione nostra tacite innuitur, declarare expressius dignaremur.

Et in hac Reip. habentibus malis qui p...

§. 5. Nos itaque petitionem vestram juri consonam aestimantes, ac propterea in hac parte quieti & indemnitati vestrae providere volentes, praesenti oraculo declaramus, quod fructus praedictae Ecclesiae, vel beneficium vacantis, cuius annalia in quibus consistunt, debentur vobis ex privilegio, consuetudine, vel statuto, etiam pro ea parte quae obtinentibus praebendam, vel beneficium huiusmodi (si in Ecclesia, ubi illa consistunt personalem residentiam facerent) deberetur, si non resident ibidem verè, vel interpretative, utpote per speciale privilegium Apostolicum, vel aliis ex causa rationabili ab huiusmodi residentia legitime excusentur, cum dicta pars (ut praemittitur) Capitulo non accrescat, vobis accrescere debet secundum intentionem & mentem declaratorum memorata. Nulli ergo, &c.

Hic idem dicitur si accret. declarat.

Datum Avenione, Kalendis Martii, Pontificatus nostri anno secundo.

Dat. P. die 1. Martii.

De Lectorum ad Studium Perusinum admissione, & Scholarium promotione ad Doctoratum.

Hoc Studium crexit Clemens V. ut sup. in eius cons. 2. ubi hanc tibi constitutionem non indicavi, cum vix modo habere potuerim.

IOANNES EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Inter ceteras curas, quas nobis ex injuncti divinitus Apostolatus officio imminere conspicimus, & desideria cuncta, in quibus jugi meditatione versamur, ad illa precipue affectus noster dirigitur, nostraque mentis intentio ardentius incitatur, ut Catholicæ fidei professores, quos veræ fidei verum lumen illuminat, gloriosæ literarum scientia imbuantur, & efficiantur laudabilis sapientia studiis eruditi. Hujusmodi enim donum impreciabile pretio nullo conceditur, sed divinitus animabus benevolis indulgetur. Hujusmodi desiderabilis est, & gloriosa possessio, per quam pelluntur ignorantia tenebræ, ac erroris funditus eliminata caligine, studentium commendanda solertia, suos actus & opera disponit & ordinat in lumine veritatis. Ob hoc igitur magno (nec mirum) desiderio ducimur, ut literarum studia, in quibus margarita scientia reperitur, laudanda ubilibet incrementa suscipiant, & propensius invalescant, in illis præsertim locis, quæ ad multiplicanda doctrinæ semina, & germina salutaria producenda, idonea & commoda dignoscantur.

§. 1. Cum igitur fel. rec. Clemens Papa V. prædecessor noster, attendens fidei puritatem & devotionem eximiam quam Civitas Perusina Ecclesiæ Romanæ immediate subiecta, ab olim ad ipsam Ecclesiam successione temporum de bono in melius studuerat augmentare, dignum duxit & æquitati consonum existimavit, ut Civitatem eandem, quam divina gratia multarum prærogativa bonitatum & fecunditate virtutum gratiosè dornavit, scientiarum etiam muneribus ampliatet, & ut favente Deo ex Civitate producerentur viri scientia polentes, auctoritate Apostolica statuit, ut in Civitate prædicta esset studium generale, illudque vigeret ibidem perpetuis futuris temporibus in qualibet facultate, prout in Apost. literis prædecessoris ejusdem exinde confectis plenius dicitur contineri.

§. 2. Nos igitur Civitatem eandem propter suæ devotionis insignia, quibus se Apostolicæ Sedis gratia dignam reddit, uberioris dono gratiæ prosequi cupientes, eorum supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica de Fratrum nostrorum consilio.

§. 3. Venerabili fratri nostro Episcopo Perusino & successoribus ejus Episcopis Perusinis qui erant pro tempore, impertiendi personis ad hoc idoneis docendi licentiam infra scriptum modum liberam concedimus facultatem, auctoritate prædicta tenore præsentium statuentes, ut si qui processu temporis fuerint qui sibi in eodem Studio docendi licentiam, ut alios erudire valeant, petierint impertiri, in Jure canonico, & civili examinari possint ibidem, & in eisdem facultatibus duntaxat titulo Magistræ decorari.

§. 4. Et ut quoties aliqui fuerint promovendi, præsententur eidem Episcopo qui pro tempore fuerit, vel ei quem ad hoc dictus Episcopus duxerit deputandum, qui Magistris facultatis in qua examinatio fuerit faciendæ, tam Regentibus, quam non Regentibus quinque vel quatuor ad minus in eodem studio præsentibus convocatis eos gratis difficultate quæcumque sublata, in dictorum Magistrorum præsentia de scientia, facundia, modo legendi, & aliis quæ in promovendis ad Doctoratus sui Magistratus officium requiruntur, examinare studeant diligentius.

§. 5. Nullum tamen qui doctorari petierit in Jure civili ad hujusmodi examinationem admittat, nisi qui ad minus sex annis civilia Jura audierit, & duobus saltem ex eis illa in aliquo Studio generali, ac Institutionum, vel duos Digestorum vel Codicis libros publicè le-

gerit in eadem, uno eorum saltem perlecto in Perusino Studio, in quo fuerit doctoratus. Nullum etiam qui doctorari petierit in Jure Canonico, ad hujusmodi examinationem recipiant, nisi quinque annis canonica Jura audierit, ex quibus saltem duobus illa similiter in eodem Studio generali, ac duos vel unum Decretalium librum publicè legent in Perusino, in quo fuerit magistratus. In prædictorum vero duorum annorum nomine, tam in Jure canonico, quam in civili illud tempus quod hujusmodi doctorandi extraordinariè publicè aliis legendi, illosque docendo, publicè etiam non audiendo expenderint in aliquo Studio generali, volumus computari, & perinde haberi ac si per illud audiendo dictorum Jurum generali Studio instruisent, & illos quos idoneos reperient, petito secreta Magistrorum eorumque consilio, quod utique consilium fideliter teneantur impendere, quod etiam in ipsorum consulentium dispendium vel injuriam regulari quomodolibet districtius prohibemus, approbent & admittant, eisque petitam licentiam largiantur. Alios minus idoneos penitus repellendo, postpositis omnino gratia, odio vel favore.

§. 6. Illi autem qui in Civitate præfata examinati & approbati fuerint, ac docendi licentiam obtinuerint, ut est dictum, ex tunc absque examinatione vel approbatione alia, legendi & docendi ubique plenam habeant facultatem, nec à quoquam valeant prohiberi.

§. 7. Verum ut rite in præfatis examinationibus procedatur, præcipimus ut dictus Episcopus, præpositis tantum, sed non tantis Evangelii, juret fideliter se personis quæ per examinationem hujusmodi repertæ fuerint idoneæ, hujusmodi licentiam impertiri, & quod personaliter non per Vicarium, vel substitutum examinationi hujusmodi debeat interesse, nisi esset ex aliqua rationabili causa adeo impeditus, quod suam non posset examinationi prædictæ personalem præsentiam exhibere, in quo casu eidem Episcopo interessendi examinationi hujusmodi per Vicarium vel alium ad hoc idoneum substitutum, tenore præsentium indulgemus. Et quod nemini hujusmodi impertiatur licentiam, nisi ei quem omnis vel major pars Doctorum, qui hujusmodi examinationi intererint, approbaverint.

§. 8. Magistri quoque in dicta civitate præsentibus sine actu legant sive non, ad examinationem hujusmodi fuerint convocandi, semel præsentent publicè Juramentum, quod isti vocati ad easdem examinationes venient, nisi fuerint legitime impediti, & gratis dabunt examinaionis fidele consilium, qui de hujusmodi examinationis vel ut digni approbati debeant, aut minus digni merito reprobari. Qui vero juramentum hujusmodi præstare noluerit, nec ad legendum, nec ad examinationes easdem ullatenus admittatur.

§. 9. Modus autem supra scriptus in hujusmodi examinatione servetur, nam licentiando in Jure canonico assignentur puncta de mane, videlicet unum Decretum, & unica Decretalis: licentiando etiam in Jure civili, puncta hora prædicta similiter assignentur. Videlicet una lex in Digesto veteri, & altera in Codice, per Doctores, super quibus dicti licentiandi examen fuerint subituri. Idem vero Doctores ad mandatum ejusdem Episcopi, circa Vesperas hora debita super prædictis punctis subijcient licentiandum examini, & tam circa examen hujusmodi quod fit in secreto, quam circa examinationem publicam, cetera observent quæ in similibus consueverint in Bononiensi Studio observari. Nulli ergo, &c.

Dat. Avenione, Kal. Augusti, Pont. nostri Anno 2.

Canonizatio S. Thomæ Episcopi Herfordiensis in Anglia, eiusque relatio in numerum SS. Confessorum, cum suæ festivitatis institutione pro die 2. mensis Octobris.

IOANNES PAPA XXII. Universis Christi fidelibus presentes literas inspecturis, Edita An. D. 1340. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Vnigenitus filius splendor gloriæ ac figura substantiæ Patris, qui pro lapsi medela hominis exinanienti

Approbat ad legendum ubique publicè legendi facultatem habeant Episcopus Juramento examinationibus inter esse debet.

Lectores quæque examinationi intererint Juramentum præstare tenentur.

Examinis modus in promovendis Scholaribus.

D. P. A. die 1. Aug.

VII.

Exordium.

IOANNES VIGESIMVS SECVNDVS.

semetipsum, factus in utero Virginis Verbum caro de...

Thom. Epi- scopus Herfordensis in Anglia a Deo datur.

De eius p- ritis calen- & terra la- tantur.

Quicharita- re, iustitia- amorem in- respicendi- dicit.

Anglicus na- tione, Ange- licus vita- suis, nobilif- que & hono- rante ac lue- raram studiis- grandis.

Vigiliabsti- nentia & carnis mac- erationis an- duit, & mu- lierum cup- soria quita- ra.

Manifestudi- ne benigni- tate, miseri- cordia, & aliis virtuti- bus emicuit.

Episcopatum praclarè ad- ministravit.

Orationi as- siduè incum- bebatur.

Oves suava- ter pastor & Episc. verbo & exemplo pascuit.

Sua Ecclesia iura & gr. g.

§. 1. Ecce namque quod qui sedens in throno omnia...

§. 2. Latentur igitur caeli sursum, qui hunc sanctum...

§. 3. Ut autem lucerna splendidae vitae suae post se...

§. 4. Sane beatus hic Thomas natione Anglicus, Ange-...

§. 5. Ne autem terrena, carnis inhabitatio deprime-...

§. 6. Iste Sanctus, etiam ut alter Iob, simplex, rectus, ac...

§. 7. Hic demum Sanctus de innocente aetate factus...

§. 8. Orationi vero insistebat assidue, ac sui fervorem...

§. 9. Commillas vero sibi oves perducebat ad pascua,

§. 10. Jura vero suae Ecclesiae defensabat, indutus...

grege animum ponere, non timuit in hoc principem nec...

§. 11. Et quia dignum erat, quod huic tam excellenti...

Dat. Avenione 15. Kalendas Maii, Pontificatus nostri...

Revocatio alienationum omnium per Officia- les & Rectores Terrarum Sedis Apostolicae...

Ampliore prohibitionem alienandi & infendan- di Terras...

Vide quae addidi ad Const. 1. Leon. I. Occasio, sup.

IOANNES EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Venerabili Fratri Guittoni Episcopo...

Inter cetera, quorum nos cura sollicitat, illa praecipue...

§. 1. Audivimus siquidem relatione fidei, quod quidam...

§. 2. Nos igitur super his volentes ejusdem Ecclesiae...

textu submissionis, & subjectionis earundem aliquatenus non teneri.

§.3. Quocirca fraternitati tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus per te, vel alium, seu alios super praemissis de plano, summarie, sine streptu, & figura iudicii te informans, praedictas Terras, Castra, bona, & jura taliter locata, alienata, donata, & concessa, ad manus tuas recipere studeas, & diligenter conservari procures: Non permittens Terras, Civitates, Castra, & loca minora praefata praetextu submissionis, & subjectionis hujusmodi ab aliquibus indebitè molestari. Detentores Terrarum, Castrorum, bonorum, & jurium praedictorum, & contradictores, ac rebelles, impediens, si qui fuerint, necnon & molestatores dictarum minorum Terrarum, Civitatum, & Castrorum, ac universitatum, per spirituales, & temporales poenas, appellatione postposita, compescendo.

§.4. Non obstante si eis vel eorum aliquibus communiter vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut quibusvis poenis affici non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Avenione, Kalendis Aprilis, Pont. nostri anno quinto.

X. De Facultatibus Inquisitorum haereticæ pravitatis, dandi licentias deferendi arma. Et de qualitatibus familiarium suorum.

IOANNES EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Inquisitoribus haereticorum pravitatis in Provincia Lombardia, Salusem, & Apostolicam benedictionem.

Exigit ordinis vestri Religio, & commissi nobis officii mansuetudo requirit, ut sic actus vestros virtute modestiae componatis, quod nemini esse possint ad scandalum, vel aliquod nocumentum.

§.1. Accepimus siquidem affectione fideli, quod vos nonnullis pravis & perversis hominibus, qui frequenter ad caedes, & alia nefanda facinora laxant nequiter manus suas, arma per Civitatem & districtum Bononiensem portandi, non sine multorum scandalo, licentiam concessistis.

§.2. Quare volumus, & discretioni vestrae per Apostolica scripta districtè præcipiendo mandamus, quatenus neminem familiarem, nisi ejusdem Ecclesiae fidelem, ac devotum, & laudabilis conversationis, & vitae, habere quomodolibet praesumas; nec aliquibus de cætero, extra familiam vestram, quam vobiscum habetis continere (nisi forsitan illis, qui eundo de terra ad terram, vel etiam redeundo vobiscum, & in casibus aliis in quibus vobis pro securitate vestra forsitan expediret) alicui deferendi arma per dictas Civitatem & districtum licentiam concedatis, & nihilominus licentiam, quam olim super hoc aliis concessistis, studeatis, remotis occasione & dilacione quibuslibet, revocare. Ut per hoc nulla possit oriri in eisdem Civitate, vel districtu materia scandalum patitura, nec ad nos de cætero super hoc querelæ materia deferatur.

Dat. Avenione, 6. Non. Maii, Pontificatus nostri Anno quinto.

X. Contra facientes Cavalcatas, & incurfiones in provincia Marchiae, status Ecclesiastici.

Hæc Bulla observanda est in toto d. statu, ex declaratione Pauli III. inf. in eius const. 17. Officii. Et in hac materia habes etiam const. 1. Alex. VI. infra, Inter, & const. 6. Jul. II. Cum homines. Et pleniorẽ sapientiam vide in const. 75. Sixti V. Dum pro.

IOANNES EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad certitudinem praesentium, & memoriam futurorum.

Ad hoc dignoscitur media inter discordes iustitia constituta, ut nemo dicere sibi jus audeat, nemo ipsius iustitiae transgredi limites inordinata voluntate praesumat: sed quod credit alter adversus alterum forte competere, coram iudice iustitiae mediante prosequatur.

§.1. Novimus enim, quod dierum crescente malitia, sit allueta nequitia malorum, mentes hominum depravate: quod in apertam prosilire violentiam non timentes, sæpius alter insurgit in alterum: & alius quod adversus alium existimat se fortassis habere, viis pacificis & iuris ordine praetermissis, violentis conatibus obtinere praesumat. Inter alios vero, qui ad hoc ferventer inducuntur indomita voluntate, nonnulli de nostra Marchiae Anconae provincia ad hujusmodi prosilire conatus per motus effrenos & agiles non verentes, ipsius provinciae statum sæpe turbant pacificum, petibulis in ea, non absque dispendiis animarum, fidelium stragibus, & bonorum detrimentis, injuriis, & scandalis suscitatis.

§.2. Nos igitur, qui Provinciam ipsam quadam singulari affectione diligimus, & tanquam recreationis notitiae pomerium, paternæ benignitatis oculis intuemur, cupientes ut in illa (turbationibus & scandalis quibuscuque remedii nostri appositione subducis) bonum pacis & concordiae non lædatur: ac debitum, & congruum reputantes, ut talem sic compescatur audacia, quod à violentiis retrahantur: universis, & singulis, tam laicis, quam clericis, cuiuscumque status, ordinis, vel dignitatis existant, Comitibus quoque, Baronibus, Potestatibus, Capitaneis, & aliis quibuscuque Officialibus, & in inferioribus gradibus positis, necnon Comitibus, ac universitatibus Civitatum, Terrarum, Castrorum, & aliorum quorumcumque locorum in praedicta provincia consistentium, auctoritate praesentium districtè inhibemus, & mandamus expresse, ne ipsorum aliquis contra alium sibi jus dicere, aut guerram, vel exercitum, seu cavalcata (nisi de licentia Rectoris provinciae supradictae) per se, vel alios facere, vel movere, per hostiles incurfus, seu violentias occupare, invadere, vel etiam retinere, seu aliquem de domo propria, seu civitate, castro, vel loco expellere, capere, seu tenere, sive ad vindictam, vel ultionem aliquam prosilire quavis causa, vel occasione praesumat; sed quilibet jus suum per viam iustitiae coram competenti iudice prosequatur.

§.3. Nos enim omnes, & singulos, tam clericos, quam laicos contra inhibitionem, & mandatum hujusmodi (postquam illa ad notitiam pervenerint eorundem, vel per eos iteriter, quominus potuerit pervenire) facientes, (nisi in casibus à jure permissis) sententiam excommunicationis, & insuper eisdem clericos suspensionis poenam incurrere, ac praedictorum Castra, Terras, Loca, & Communitates, & universitates praedictorum, si contra hujusmodi inhibitionem, & mandatum nostrum venire praesumpserint, ac dictorum clericorum Ecclesias, (qui facere contra praedicta forsitan attentabunt) interdicto ecclesiastico subiacere volumus ipso facto: omnique praedictos, & singulos omnibus privilegiis, indulgentiis, gratiis, libertatibus, & immunitatibus, realibus & personalibus, feudis, locationibus, bonis, juribus, & honoribus, officiis, & quibuscumque concessionibus, quæ à Romana Ecclesia, & à quibuscumque aliis ecclesiasticis obtinere noscuntur, eo ipso fore privatos: & nihilominus omnes, & singulos Comites, Barones, Nobiles, Potestates, Capitaneos, Officiales, ac Communitates praedictas mille marcarum argenti, & unamquamque personarum ipsarum, quæ contra inhibitionem, & mandatum ipsorum facere, vel venire praesumant, ducentorum florenorum auri, quam eo ipso incurrant, poenam mulctamus. Contra clericos praedictos ad privationem omnium beneficiorum ecclesiasticorum, dignitatum, personatum, & officiorum cum cura, vel sine cura, quæ forsitan obtinerent, procedentes, ac reddimus eos inhabiles, & indignos ad ea, & quælibet alia in posterum obtinenda. Nulli ergo omnino, &c.

Dat. Avenione, 10. Kal. Januarii, Pont. nostri Anno 6. Canonizatio

Edita An. D. 1322.

Exordium.

Causa huius constitutionis.

Prohibitio faciendi cavalcatas, vel incurfus, aut expulsiões.

Penam ad inflicto contra inobediētia.

D. P. A. C. d. 1. Decretum.

XI. Canonizatio S. Thomæ de Aquino Civitate provincie Campanie, professoris Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, ejusque relatio in numerum Sanctorum Confessorum, cum institutione suæ festivitatis pro die 7. Martii.

Hanc festivitatem solemniter celebrari iussit Pius V. infra in eius const. 36. Mirabilis, ibique ipsum inter celeberrimos Catholicæ Ecclesiæ Doctores adnumeravit.

Edita An. D. 1523.

IOANNES EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Venerabilibus Fratribus Universis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac Dilectis filiis electis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Archipresbyteris, aliisque Ecclesiarum Prælati, ad quos litera ista pervenerint, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Redemptionem misit Dominus populo suo, cum Dei verbum in virginali uteri thalamo Sancti Spiritus cooperatione conceptum, caro factum est, & habitavit in nobis, verbo nos instruens, exemplo docens, cælestia referans, occulta miraculis roborans, ac sacri eloquii testimoniis futura eadem esse confirmans, tandem se Deo Patri in ara Crucis Hostiam acceptabilem offerens peccata nostra pio cruore deterfit, descendensque ad inferos, ac die tertia resurgens à mortuis, & per quadraginta dies appatens discipulis, & loquens de Regno Dei, ipsis cæmentibus est elevatus in cælum, & captivam delens captivitatem, dedit dona hominibus, quibus patefcere cælum innouit, referata dudum clausa in se creditibus janua paradisi. Patet ergo cælum credentibus, patet humilibus, patet etiam qui honestatis, paupertatis, & obedientie votis se Deo, (à quo stulti per inobedientiam discesserunt) voluntaria sponfione devovent, Regnum enim cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud, dum propriis subactis affectibus violentia quadam ad superiora conscendant.

B. Thomæ de Aquino habitum Ordinis Fratrum Prædicatorum suscepit ad Theologia magistratum ascendit, & magistralem Cathedram vixit magnam cum omnium admirationem.

§. 1. Hæc igitur B. Thomas de Aquino, Ordinis Fratrum Prædicatorum sacre Theologiæ Doctor, nobilis quidem genere, sed nobilior conversatione, fama clarus, vita clarissimus, sedula meditatione revolvens, & attentè deliberatione discernens, dum adhuc infra pubertatis annos existeret, ipsius Ordinis Prædicatorum habitum suscepit, in eo (invito etiam patre qui ejus felicibus actibus invidebat) constantius mansit, ac in ipso tandem regularem professionem emisit, ubi in brevi adeo scientia, vita, & moribus profecit, ut ætate adhuc juvenis, ad Sacerdotium promoveretur, & ad ejusdem Theologiæ magistratû Parisiis, loco utique celeberrimo assumptus, magno inibi sui, suisque Ordinis, ac Parisien. studii favore per multorum annorum curricula, cathedram regeret magistralem. Quippe cum illi vita existentiam, conversatio famam, doctrina pareret opinionem, opera divulgationem merito exhiberent, ut illud Psal. Rigans montes de superioribus suis, de fructu operum tuorum satiabitur terra, in eo verissime impleteretur. Quod utique thema, idem sanctus, dum esset in sacra pagina incepturus, assumpsit, quodque (ut fertur) revelatione sibi post suam orationem facta didicerat, dum propter juventutem suam se inhabilem ad magistratum reputans, quid proponeret in instanti principio hæsitaret.

Opera multa in Dei laudem & fidei propagationem scripsit.

§. 2. Nam & in primitiis, scientiis, & diversis philosophiæ partibus, ut non esset otiosus, sed operaretur terram, necnon in sacre scripturæ paginam, tam super novum, quam vetus testamentum scripta, plurimamque alia Dei opera in Dei laudem, Fideique dilatationem, eruditionemque studentium, clara cum sciens esset, famosa, cum cognitus, non absque speciali Dei infusione profecit. Doctrina quippe prudentium facilis, & omnino scientia signum est posse docere.

Orationi & stylo ass.

§. 3. Profecit utique vir peritus, à terrenorum am-

bitione femorus: & ad cælestium affectionem intentus, perfecto vacans studio, intendebat Deo, prætermittebat terrena, ut assequeretur æterna: præmittebat divina, ut roboraretur in schola, cum singulis diebus, antequam lecturus ascenderet cathedram, vel distraheretur ad aliam Missam unam celebraret, aliam audiret, in quibus & alias in oratione, (cum in illa foret assiduus) lachrymarum effusione mentis suæ dulcedinem, devotionemque Deo, cui nihil est absconditum, revelabat.

§. 4. Cumque castitatis nitore canderet, parsimonia devota custodiebat humilitatem, hanc eandem sobrietate medica nutrebat, adeo ut multi cum in carne virginitate mansisse incorruptum existimarent. Quod ejusdem sancti confessor Ordinis memorati, qui longo tempore ipsius confessionem audierat, publicè (ut ad nos testimonio fide digno pervenit) coram omnibus die defunctionis ejusdem asseruit, dicens: Ego confessionem generalem istius sancti viri audivi, de quo testificor, quia ita inveni eum purum, sicut puerum quinque annorum, quia nunquam suæ carnis sensit corruptelam. Qui præterea vir Dei, cibus Religiosorum, vestimentisque communibus contentus, conversatione mitis, benignitate suavis, pietate misericors, humilitate subjectus, cæteraque virtutum varietate redimitus, honorum supercilium, mulierumque cautius confortia spernebat, non elatus, non præminens, nec etiam disputans, (quod & interdum disputanti solet esse commercium) jactator effectus, ut ampullosis (etiam sibi eadem injicerentur ab aliis) in illo palæstricæ syllogizationis exercitio uteretur. Totus igitur Dei famulus divinis operibus intentus, aut eruditioni qua præcallebat, aut prædicationi qua immotus erat, aut orationi qua devotus, aut scripturæ sacre, qua profundus, sedulus vacabat, adeo ut præter naturalis necessitatis, aut quietis horas, nullum sibi aut vix temporis spatium relinqueret otiosum.

§. 5. Appropinquante autem die qua de hoc sæculo migraturus esset ad Dominum, quaque devicto triumphato mundo, in perpetuas æternitates recipiendus in patria, (nam bonorum laborum gloriosus est fructus) cum à felicis recordationis Gregorio Papa Decimo prædecessore nostro, ad Lugdunensè Concilium diceretur esse vocatus, de Neapoli veniens, ubi tunc temporis more solito famose legebat ut Doctor, & per maritimam transiens, quod ad Monasterium Fossæ novæ Ordinis Cisterciens. Terracin. Dicec. parumper digressurus, per dies aliquot antea, ad ipsum ut illuc deferretur, affectuose de postulans, pervenisset, intrans Monasterium, plenus Dei spiritu, hæc verba protulisse refertur. Hæc requies mea in sæculum sæculi, hic habitabo, quoniam elegi eam. Quod verum esse eventus docuit, & sacri Corporis sui illic facta tumultatio manifestat. Cœpit enim illic in infirmitate gravari eadem, viribus paulatim destitit, infirmitatem tamen ipsam, etsi dierum plurimum, non impatienter tolerans, sed æquanimiter, totus ut erat humilis patientia supportans, qua sibi leniret infirmitatem, Deo obedientia placeret, ministris de se (quod non intendebat) aggeneraret reverentiam, imitandæ quoque patientiæ exempla præberet, aded quod ejusdem Monasterii Fossæ novæ Fratres inibi Deo devotius famulantes, hæc in sancto viro Religionis exempla contemplantes, illius tunc infirmantis corpore prompti obsequiis incipati; quem utique tanta refertum patientia fore cœtebant, singuli ligna de sylva, singuli quæque illi opportuna voluntariè propriis humeris deferebant, non æstimantes fore conveniens ut brutorum animalium humeri in portandis eidem rebus accommodis præstare obsequia, qui tantarum virtutum prærogativa pollebat.

§. 6. Cumque in eadem infirmitate, de qua obiit, Sanctissimi Dei, & Domini nostri Jesu Christi Corpus in cibum sumendum sibi ut viaticum deferretur, totus profusus in lachrymas, & dulci amore ejusdem anima assueta, dulcedine Dei liquefacta, inter cætera multa & decora quæ protulit; hæc, vel similia fidei & devotionis verba, toto illius Monasterii Conventu, multisque doctorum Prædicatorum, & Minorum Ordinum assistentibus Fratribus, eructasse refertur: Ego de isto Sanctissimo Corpore Domini nostri JESU CHRISTI, & aliis Sacra

Cætera breviter mentionibus sit.

Martiriæ diam sit.

Sacra infirmis & illa qua scripsi S. R. E. sit.

Sacramenti multa docui, multa scripsi in fide JESU CHRISTI, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, cuius correctioni cuncta subijcio, cuncta suppono.

alii
monis
is ter
ta die
vivi
minu

§. 7. Recepto deinde ab ipso eodem vivifico Sacramento, cunctisque aliis Sacramentis Ecclesiæ, debita veneratione cum lacrymarum effusione susceptis, tertio die obdormivit in Domino, cui credidit, quem amavit, & tota mentis affectione dilexit. Fidelis servus & prudens, non pertinax, non proprio sensui, aut prudentiæ innitens, & nulla de se scientiæ suæ opinione superbus, nam qui scrutator est majestatis opprimetur à gloria. Vnde sapienter Doctor idem atque humiliter (ut profati sumus) omnem suam verbo, vel scripto doctrinam ad ejusdem Ecclesiæ fidei normam fidei devotione reduxit: quam Petri ore diffusam stabilem noverat, & nullis concussionum flatibus agitandam, cum post veram Deitatis CHRISTI recognitionem qua respondit, Tu es CHRISTUS Filius Dei vivi, ab ipso audire meruit, Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & alibi: Ego pro te rogavi Petre, ut non deficiat fides tua. Dumque pro Petro CHRISTUS rogat, pro ejus Ecclesia intercedit.

alii
ila

§. 8. Verum quia dignum erat & consonum, ut quem Deus viventem in hoc sæculo tantis suis donis, gratiisque perfecerat, assumptum in Cælis sanctificatum fore hominibus declararet, multis eundem virum Dei post ipsius de hac vita transitum (licet & antea nonnulla fecisse inemoretur) magnisque fecit clarere miraculis, multis clarisque signis gloriosius coruscare, ut illud Psalmi merito de ipso dicamus, Scitote quia mirificavit Dominus Sanctum suum, sicque vita ejus attestaretur miracula, vitæ testimonium perhiberent. De quibus pauca de multis in Dei laudem, & Sancti hujus commendationem, & ædificationem fidelium idoneis approbata testibus, præsentibus subnectemus.

fra
ab
ul
andis
nam
mi
mi
mi
mi
mi
mi

§. 9. Post septimum namque mensem, vel circa, à die obitus ipsius S. Thomæ de Aquino, cum Corpus ejus, quod in Capella S. Stephani dicti Monasterii, per idem tempus sepultum extiterat, ad sepulchrum ejusdem primum, scilicet juxta Altare majus Ecclesiæ Monasterii antedicti, unde ad tempus per Monachos ejusdem Monasterii, quomoris causa sublatum fuerat, ne corpus ipsum omnino de dicto Monasterio tolleretur, per translationem denuo exhumatum, deferri exinde decrevissent, in apertura ipsius sepulchri, ejusdem Capellæ S. Stephani, tanta fragrantis odoris suavitas emanavit, quod totam Capellam Claustrumque ipsius Monasterii, quod diffusum est, mira eadem suavitate replevit, quæ de ipsius corpore (prout ex sollicita, curiosaque Monachorum indagine est repertum) mirisè fundebatur. Propter quod majore per Monachos concepta ad ipsum devotione, totus Conventus processionaliter (Priore tamen dicti Monasterii, cum quibusdam ex Monachis paramentis indutis) Corpus ipsum ad præfatum primum ejus sepulchrum honorifice detulerunt. Hanc similem fragrantiam post septem annorum spatium, quidam ex testibus, quidam verò post quatuordecim annorum spatium sensisse se referunt, dum corpus ipsum diversis ex causis per temporum vices sedulo inspexissent. Quippe odor carnis ejus munditiam Deo acceptam exprimebat, orationum ejus odoramenta repræsentabat, famam quoque ejus claram diffusionem virtutum & illorum aromatum non celabat.

per
di in
pa
laus

§. 10. Quidam arte chirurgicus, sed per decennium infirmitate podagricus, ita quod ire per se, vel ambulare nequaquam absque baculorum sustentatione, aut aliorum suffragio poterat, se Deo & B. Thomæ devovens, juxta ejus tumulum incumbens, (oratione facta) sanus profiliit, currens, ac Deum laudans, quod meritis ejus esset tam longæ infirmitatis languore curatus.

ma
ad
mudi
se
ra

§. 11. Alter quidam ex horribili quadam visione phantasmatis timiditate percussus, pedibus manibusque contractus fuit, & ore, ac facie distortus, sensibus carens, & omni virtute destitutus, ita quod loqui non poterat, sed mortuo similis videbatur; adeo ut igne ejus mæbris admotum nullatenus sentiret, portatus ad tumulum illius, post mortuam liber & sanus omnino à dicto sepulchro surrexit.

§. 12. Alius dum non devote de sancto sentiret, virtutem Dei in sancto, in se duplicem est expertus, infirmitatis dum contemnit; sanitatis dum à contemptus culpa discessit. Nam cum sibi devotionis causa à quodam Capellano plures venerandæ reliquæ monstrarentur, ipse quoque ostensor pretiosiores adhuc se habere reliquias, videlicet manum F. Thomæ de Aquino fateretur, illico hunc derisorie de his truffantem, cum eas videre non curaret, dicens, Sanctus non est, sed quidam Ordinis Prædicatorum frater, tremor apprehendit: & caput ejus ad modum magnæ cistæ grossum, & valde ponderosum sibi esse videbatur; sed infirmitate correptus, & pœnitens, simulque de sua incredulitate, dictisque deplorans, dum veniam à Sacerdote petitam obtinuit, reverenter manum ejusdem Sancti deosculans, confestim à tremore, & infestatione capitis liberatus evasit, sensuque progredientem, ut retulit, maximum ex dicta manu suavitatis odorem. Qui odor cum ipsius curati capitis, personæque ex tactu manus ejusdem per magnum tempus inhaereret, multis eundem postmodum percipientibus, sciscitantibusque quid esset, hoc signo narrare quod acciderat (etli nolens) miraculum cogebatur.

alii
sancti
suum
dicens
statim
infirmi
tae
corrupti
tur.
O
pacu
tatis
postea
ma
à S. Th.
deosculans
sanitatem
reparavit.

§. 13. Notarius quidam dum ad mensam sanus accederet, surgens ab illa gravi squinantia infirmitate correptus est. Duobus diebus propterea linguam movere non potuit, & loquelam amisit. Cumque multa medicorum remedia ei adhibita, quin eadem infirmitas in augmentum procederet, non prodesse, imò de illo desperarent, ad sanctum conceptam devotionem, ut ad tumulum ejus deferretur, quam lingua non valebat; manus suæ scriptura deprompsit. Verùm cum ille repugnante uxore sua (quia mulieribus præfati Monasterii Ecclesiam ingredi non liceret) nequaquam duceretur, ipse sic infirmus advertens infra se ipsum, eidem beato viro se, ut liberaret, affectuosius commendavit. Cœpit ex tunc linguam ducere, meliorari, & convalescere, ac brevi temporis intervallo curatus perfectè fuit.

Notarius
quidam
anif
sam
loquelam
recepit.

§. 14. Dum alius quidam per septem hebdomadas, & ultra febre quotidiana, malo hepatis, & stomachi affligeretur, quadam die veneris, cum pejus haberet, auditus quibusdam miraculis, quæ per virum Dei facta esse dicebantur, cum se ad ipsum devotius sequenti die Sabbati de sero uxoris suæ suavis, eaque præsentem devovisset, die Dominicæ proximo in mane se à præfatis infirmitatibus plene reperit liberatum.

Aliter
quidam
diana
febre
corruptus,
sanus
factus est.

§. 15. Mulier quædam, cum filium suum duorum mensium decumbentem, periclitari non immerito formidaret, pro eo præsertim quod per menses quatuor ex surditate adeo gravata esset, ut decies exclamata vagientem etiam puerum vix audiret, viri sui inductione, qui mœtus unâ cum illa communis filii periculo condolebat, prædicto viro Dei, ut eam ab eadem infirmitate eriperet, obnoxius devovit. Emissoque voto, cum nocte secuta dormisset, in crastino se liberatam Sancti meritis reperit, ut optabat.

Mulier
surdam
audire
vix
operavit.

§. 16. Puella gutturis sui fauces squinantia habens infirmitate constrictas in tantum, ut nec quid sumere solidum, aut liquidum valeret, & anhelitus sibi meatus, ut vix respirare posset, ineluderetur: dum devotè se beato viro à matre persuasa commendaret, ductaque foret in crastinum ad dictum Monasterium Fossæ novæ, superpositis gutturi suo dicti viri sancti reliquiis in quadam capsula delatis, confestim melioratam se sensit, panem comedit, perfectèque sanata rediit.

Puella
à
squinantia
infirmitate
liberata est.

§. 17. Quidam præfati Monasterii Fossæ novæ conversus adeo gravem in brachio dextro & spatula dolore patiebatur, ut ipsum brachium, quod per etiam mensium cum dimidio spatium detulerat suspensum ad eolum, ei esset inutile, dolore præsertim vehementer afflictum. Quod cum requisitam medicorum remedium non haberet, & amplius dolore gravaretur, dum dicto sancto pro sua liberatione se quodam emissio voto commendasset, seque supra ejus tumulum posuisset: ibidem obdormivit, ac excitatus, deinde à quodam dicti Monasterii Monacho, brachium, quod linteo prius habebat incumbentem collo adhuc dependenti, extractum ab eo reperit, excitatorumque à somno more, dum ambas manus capiti

Conversus
Monasterii
Fossæ novæ
emisso S. Th.
voto, obdormivit
super
tumulum
eunde
sanus
surrexit.

suo, ut ipsum scalperet appouisset, se liberatum intellexit, ac altantibus quod notum fuerat miraculum revelavit.

Infans ad tumultum delatus ab his inde sanus.

§. 18. Infans quidam quatuor annorum tumorem & ruborem in costis, & crure usque ad pedem patiebatur adop afflicto, ut nec à matre sua, vel alio sine læsione & clamore suo aliquatenus tangi potuisset. Movere se non poterat, per mensem in tanto dolore, & in anxietate fuit, à medicis spes curationis ejus sine incisione pueruli non inveniatur, illaque (si fieret) perpetuo eum in persona futurum impeditum mœstis amaritudine mentibus nuntiabat. Deficiente natura artisque suffragio non invento, recursus est ad Deum, qui gloriosus est in Sanctis suis, faciens prodigia. Nam mater infantuli, quæ ipsum diligebat ut mater, eum B. Thomæ devotius commendavit, ut à dicta infirmitate sine incisione suis meritis liberaret. Delatus est puer ad Monasterium, positus super tumulum Sancti, post aliquantulam moram, sanus inde surrexit.

Hæc miracula beatitudinem S. Thomæ in Calis præferunt.

§. 19. Hæc sunt igitur testimonia tua Deus, quæ de hoc viro iusto nobis credibilia facta sunt nimis. Nam si testimonium hominis accipimus, testimonium Dei majus est. Quo animam eam cælum possidere jam credimus, intercessorem ipsum expectamus: ac inter Sanctorum agmina, quasi stellam matutinam eum fidimus esse locatum. Vnde fidem tuam in nobis bone Jesu nutris, spem erigis, dilectionis charitatem accendis. Lætetur itaque Mater Ecclesia, exulter Italia, parens Campania jucundetur, Prædicatorum sacer Ordo jam jubilet, Religiosorum devotio concrepet, Doctorum turba complaudat, animentur ad studia juvenes, provecti non torpeant, senes delectentur in illis, omnes in humilitate proficiant, provecti contemplationem non deserant, mandata Dei seduli exequantur. Nam dedit illi Deus cor ad præcepta, & legem vitæ, & disciplinæ, & sapientia humilitati exaltabit caput illius. In medio Ecclesiæ aperuit os ejus, & implevit eum Dominus spiritu sapientiæ, & intellectus, stolam gloriæ induit eum. Nam veritas (quæ est Christus) ipsa veris, non fictis Doctoribus pollicetur, Qui elucidant me, vitam æternam habebunt. Quamvis impleveris justitiæ sol, stellarum illustratione non egeat, nec illarum irradiatione, cum illuminentur ab ipso, clarescat. Habitat enim lucem inaccessibilem, qui est splendor gloriæ, figura substantiæ ejus, idcirco tenebris non obscuratur, ut deficiat, aut nebulis offuscatur, ut suæ claritatis radios non diffundat.

Ideoque militans Ecclesia in terris eundem sanctum pariter venerari intendit.

§. 20. Cæterum quia rationis ordo depostulat, ut triumphantem in Cælis Ecclesiam devota in terris militans subsequatur, illum veneratione præcipua percolat, quem in cælestibus agminibus positum, Deum glorificare cognoscitur.

Hic ergo Pont. prævia miraculorum & sanctitatis vita veneratione SS. Calis talis B. Th. ascribitur.

§. 21. Nos de sanctitate vitæ, ac miraculorum veritate, Confessoris ejusdem non semel tantum, sed primo, & secundo; non festinè, sed maturè inquiri fecimus; & per nos etiam, & Fratres nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, inquisitionem hujusmodi, exacta discussione, examinavimus diligenter, ut tanto firmius, quanto maturius, tanto certius, quanto disquisitius inquisitum & examinatum existeret, in sic arduo difficili- que negotio procedere valeremus. Difficilia namque æstimamus quæ in terra sunt, & quæ in prospectu sunt, invenimus cum labore, quæ autem in Cælis sunt, quis investigabit? Cumque per hujusmodi nostram & eorundem Fratrum nostrorum examinationem sollicitam, & sollicitudinem examinatum, vitam ejus sanctam, & miracula vera ejus meritis facta, probata esse constitit, & supplicantes nobis id ipsum humiliter, & devote multis tunc Prælati apud Sedem Apostolicam existentibus, de dictorum Fratrum nostrorum consilio & assensu, auctoritate Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus ac nostra, eum Sanctorum Confessorum Catalogo duximus ascribendum.

Eiusque festum die 7. Mart. celebrari iubet.

§. 22. Ideoque Vniversitatem vestram monemus & hortamur attente, per Apostolica vobis scripta precipiendo mandantes, quatenus nonis Martii festum Confessoris ejusdem, devotè, ac solemniter celebretis, &

faciatis à vestris subditis veneratione debita celebrati, ut pia ejus intercessione, & hic à noxiis protegi, & in futuro sempiterna gaudia consequi valeatis.

§. 13. Ut autem ad venerabile ejus sepulchrum ardentius & affluentius Christiani Populi confluat multitudo, ac celebris ejusdem Confessoris colatur festivitas, omnibus verè pœnitentibus & confessis, qui cum reverentia illuc in eodem festo annuatim accesserint, ipsius suffragia petaturi, de Omnipotentis Dei misericordia & eorundem Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, unum annum & quadraginta dies, accedentibus verò annis singulis ad prædictum sepulchrum infra septem dies festum ipsum immediate sequentes, centum dies de injuncta sibi pœnitentia relaxamus.

Dat. Avenione 15. Kal. Aug. Pont. nostri Anno 7.

Contra incuntes fœdera cum hæreticis, aut alio quovis modo eis faventes.

Pœnas autem contra hos fautores promulgatas, atque sende inf. in Pauli IV. const. 19. Cum ex Apostolatus, ubi notabo.

IOANNES EPISCOPVS
Seruus Servorum Dei: Dilecto filio Lamberto de Ordine Fratrum Prædicatorum, Inquisitori hæreticæ pravitatis in inferiori parte Lombardia, Salusam & Apostolicam benedictionem.

Cum nonnulli de Provincia Romandiolæ, tam Clerici, quàm Laici, Deum & Romanam matrem Ecclesiam offendere, seque in præcipitium damnationis, & mortis immergere non verentes, adeo favere & favillè dicantur damnatis hæreticis, confederationes, ligas, & societates ineundo cum ipsis, eosque receptando, & sibi præstando multipliciter auxilia, consilia, & favores, quod de labe hæresis se reddiderunt & reddunt vehementer suspectos.

§. 1. Nos tam ipsorum quàm multorum aliorum periculis, præmissis imminentibus obviare salubriter cupientes, discretionis tuæ Apost. auctorit. mandamus, quatenus contra fautores hujusmodi, & alios quoslibet de crimine pravitatis hæreticæ culpabiles, vel suspectos, sic solerter secundum formam canonum, ac privilegiorum concessorum inquisitionis officio, procedere non postponas, quod inde debeat tua diligentia merito commendari.

Dat. Avenione 12. Kal. Septemb. Pont. nostri Anno 10.

Contra immolantes dæmonibus, aut responsa & auxilia ab eis postulantes, sive tenentes libros de ejusmodi erroribus tractantes.

Ad hæc facit constitutio Innocentii VIII. numer. 1. Summis.

IOANNES EPISCOPVS
Ad perpetuam rei memoriam.

Super illius specula, quamvis immeriti, ejus favente Clementiæ, qui primum hominem humani quidem generis protoplasti, terrenis prælatu, divinis virtutibus adornatum, conformem & consimilem imagini suæ fecit, revocavit profugum legem dando, ac demum liberavit captivum, reinvenit perditum, & redemit venditum, merito suæ passionis, ut contempleremur ex illa super filios hominum, qui Christianæ religionis cultu Deum intelligunt & requirunt, dolentè advertimus, quod etiam cum nostrorum turbatione viscerum cogitamus, quamplures esse solo nomine Christianos, qui relicto primo veritatis lumine tanta erroris caligine obnubilantur, quod eum morte fœdus ineunt, & pactum faciunt cum inferno; dæmonibus namque immolant, hos adorant, fabricant, ac fabricari procurant imagines, annulum vel speculum

IOANNES VIGESIMVS SECVNDVS.

Speculum, vel phialam, vel rem quacumque aliam magice ad demones inibi alligandos, ab his petunt responsum, ab his recipiunt & pro implendis precibus suis desideriiis auxilia postulant, pro re foedissima, foetidam exhibent servitutem, (proh dolor) huiusmodi morbus pestifer, nunc per mundum solito amplius conualescens, successively gravius inficit CHRISTY gregem.

§.1. Cum igitur ex debito suscepti pastoralis officii, oves oberrantes per devia teneamur ad caulas CHRISTY ducere, & excludere a grege Dominico morbidas, ne alias corrumpant: hoc edicto in perpetuum valituro, de consilio fratrum nostrorum monemus omnes & singulos tenatos fonte baptismatis, in virtute sanctae obedientiae, & sub interminatione anathematis, praecipientes eisdem, quod nullus ipsorum aliquid de pervertis dictis dogmatibus doceat, ac addiscere audeat: vel, quod execrabilius est, quomodolibet alio modo in aliquo illis uti. Et quia dignum est, quod hi qui per sua opera perverfa spernunt Altissimum, poenis suis pro culpis debitis percellantur.*

§.2. Nos in omnes & singulos, qui contra nostra saluberrima monita & mandata facere de praedictis quicquam praesumpserint, excommunicationis sententiam promulgamus, quam ipsos incurrere volumus ipso facto. Statuentes firmiter, quod praeter poenas praedictas, contra tales, qui admoniti de praedictis, seu praedictorum aliquo infra octo dies a monitione computandos praefata a praefatis non se correxerint, ad infligendas poenas omnes & singulas, praeter bonorum confiscationem dumtaxat, quas de iure merentur haeretici, per suos competentes iudices procedatur.

§.3. Verum cum sit expediens, quod ad haec tam nefanda omnis via, omnisque occasio pracludantur, de dictorum nostrorum fratrum consilio, universis praecipimus & mandamus, quod nullus eorum libellos, scripturas quascumque ex praefatis damnatis erroribus quicquam continentis, habere aut tenere, vel in ipsis studere praesumat, quin potius volumus, & in virtute sanctae obedientiae cunctis praecipimus, quod quicumque de scripturis praefatis, vel libellis quicquam habuerint, infra octo dierum spatium ab huiusmodi edicti nostri notitia computandum, totum, & in toto, & in qualibet sui parte abolere, & comburere teneantur: alioquin volumus, quod incurrant sententiam excommunicationis ipso facto, procelluri contra contemptores huiusmodi (cum constiterit) ad poenas alias graviores. Datum Avenione, &c.

Ordinationes observandae ab Auditoribus Rotae Romanae, eorumque Notariis.

Multa spectans ad Rotam, notabo in Pii IV. cons. 44. In throno. Et ultra ea Paul. V. Reformationem Rotae edidit, ut in eius cons. 71. Universis. §. 5. infr. tom. 3. ubi habemus etiam taxam Notariorum d. Rotae.

IOANNES EPISCOPUS, &c.

Ratio iuris exigit, debitum honestatis exposcit, & pietatis consideratio persuadet, ut in cunctis dirigendis iudiciis, & iustitia ministranda, sint quoad Praesidentes, vigilantia studiosa, venusta modestia, cordium puritas, munditia manuum, & consiliorum sanitas requirenda. In personis quoque ad conscribendum acta judicialia deputatis, sufficientia operosa, fidelitas comprobata, vitae honestas, decencia commendanda, mercedis exactio moderata, benignitas ad pauperes compassiva, sint merito exigenda. Igitur in Romana Curia, communi quidem patria, ubi est summum Tribunal iudicii divinitus constitutum, & ubi lux & forma iustitiae praesminent & praevalent, haec oportet necessario reperiri. Quare nos qui, licet immeriti, sumus B. Petri successores, & vice Christi fungimur super terram, cupientes ut in Apostolico palatio audientiae causarum, ac in personis ad examinationem

& conscriptionem illatum pro tempore ordinatis, habeatur ordinatio limitata, congrua, & salubris circa earundem causarum Auditores, ipsorumque Notarios scribentes in causis huiusmodi, suadentibus rationabilibus causis, statuta & ordinamenta, quae particulariter, & seriatim praesentibus adnotantur, auctoritate Apostolica edimus, & ea praecipimus perpetuo futuris temporibus observari.

§.1. Statuimus igitur, & ordinamus, quod Auditores sine cappa & rochetto in loco ubi residet Curia, in publico non incedant.

§.2. Item quod praefati Auditores earundem causarum Palatii, sint in audiendis causis eis commissis, & committendis, fortius solito diligentes.

§.3. Item quod Auditores praedicti bona hora diebus singulis iudicis ad Palatium conveniant, & immediate post pulsationem campanae, quae pulsatur ad horam Tertiae in Ecclesia Cathedrali, incipiant sedere ad audiendum causas, & e dicto Palatio non exeant, donec partes satis fecerint suis terminis coram eis.

§.4. Item quod iidem Auditores illa festa dumtaxat observent, quae haecenus de mandato nostro per audientiam litterarum nostrarum ipsos servari debere statuta fuisse noscuntur, & quod de caetero alia festa, seu dies alios ex se ipsis, vel alia statuere, vel observare non praesumant aliquatenus, sed diebus aliis sic paratos se & sollicitos exhibeant in exhibenda iustitia partibus litigantibus coram ipsis, quod ex hoc merito debeant commendari.

§.5. Item quod illi ex eisdem Auditoribus, qui fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium familiares existunt, diebus iudicis, & horis quibus causae tractabuntur, Cardin. non sequantur eosdem, nec alibi se occupent, nisi a nobis vel a dictis Cardinalibus, quorum familiares, ut praefertur, existunt, specialiter vocentur.

§.6. Item quod Auditores per se vel alium, seu alios a partibus coram eis causas habentibus, seu a suis Notariis scribentibus coram ipsis, vel aliis pro eisdem, seu eorum nomine nihil nec rem, nec obligationem, vel promissionem recipiant, nec etiam pro ipsorum sigillo, aut pro tubricis, in causis in quibus Auditores sunt vel fuerint deputati, vel alio quocumque colore quocumque. Et quod consilia Coadjutorum secreta data, secreta tenere debeant, usque post sententiam promulgatam: contrarium vero facientes per unum mensem ab ingressu ejusdem Palatii suspendantur. Si autem iterato in eandem culpam inciderint, priventur perpetuo eorum officio audientiae causarum Palatii praebati.

§.7. Item quod Auditores praedicti, praesentes videlicet statim post publicationem praesentis ordinationis, posteri vero antequam ad officium admittantur, in manibus Vicecancellarii Sanctae Romanae Ecclesiae, nostro, & ipsius Ecclesiae nomine iuramentum praesentent in forma, quae sequitur per haec verba.

§.8. Ego N. Auditor ab hac hora in antea fidelis ero B. Petro, S. R. E. & Domino meo D. N. & ejusdem successoribus canonicis intrantibus. Non ero in facto, consilio vel consensu, quod vitam perdant, aut membrum, vel capiantur mala captione, consilium quod per se, vel alium nuncium suum, seu literas mihi credituri sunt, signo, verbo, vel nutu, me sciente, ad eorum dampnum, seu praesudicium nemini pandam, & simpliciter sic sua, quae secreta esse cognovero, servabo secreta, quod nulli personae, de qua credam sibi displicere, si ei revelarem, ipsa manifestabo scienter. Si dampnum eorum tractari scivero, pro posse meo impediam, ne fiat eisdem. Si per me impedire non possem, per nuntium, vel literas ei significare curabo, vel illi per quem citius ad eorum notitiam deducatur. Papatum Romanum, & regalia B. Petri, & omnia jura Romanae Ecclesiae, quae habet, ubicumque manutenebo totis viribus & defendam. Negotia, & officia mihi a D. Papa, vel Domino S. R. E. Vicecancellario commissa vel committenda, fideliter geram, & sollicito exercebo, & specialiter officium Auditorum Sacri Palatii, reddendo iustitiam unicuique. Dona, vel munera, seu xenia, aut obligationem, vel promissionem super illis, per me vel alium seu alios a partibus coram me causas habentibus, seu easum aliqua, vel a

Auditores deferat Capam & rochetto. Sint dilig. in causa.

Quando in simul conveniunt debeat.

Festa iam ordinata sunt.

Diebus iudicis observantur Cardinalium non incumbant.

Vota secreta teneant.

Iuramentum in admittione ad officium praesentent.

Forma d. iuramentum.

Notatis

Notariis deputatis ad scribendum coram me acta dictarum causarum, vel aliis pro eisdem, seu eorum nomine, non recipiam, quinimo omnes familiares, & officiales meos omni diligentia, qua potero, faciam abstinere, Nec etiam pro sigillo meo, nec pro rubricis faciendis in causis, in quibus sum vel fuero deputatus Auditor, nec aliquo quæsito colore aliquid percipiam, nec à prædictis meis officialibus, seu familiaribus recipi permittam. Consilia quoque Coauditorum meorum secreta data, secreta tenebo, usquequo in causa sententia sit prolata. Supradicta omnia, & singula promitto, & iuro attendere, & observare sine omni dolo, & fraude: sic me Deus adjuvet, & Sancta Dei Evangelia.

Antiquior Auditor causas proponat, & ceteri sequantur.

§. 9. Statuimus & ordinamus quod Auditor eisdem Palatii à tempore suæ receptionis antiquior, primitus incipiat referre suis Coauditoribus: & causas quas audit, si ad hoc paratus existat, inter eos in relationibus ponat, ut est moris. Sicque per consequens alii d. Palatii Auditores successivè secundum gradum receptionum eorum cujuslibet similiter referant, & causas quas audiunt in relationibus ponant, si ad hoc etiam sint parati. Et quod postquam una causa in relationibus hujusmodi posita fuerit, alia ponatur, quousque partes allegaverint quæ voluerint allegare, non tamen Auditores ipsi audire allegationes superfluas adstringantur.

Vota Coauditorum capit.

§. 10. Item quod nullus Auditorum ipsius palatii aliquam definitivam sententiam, quæcumque fuerit, seu quamvis interlocutoriam super devolutionibus causarum in Romana Curia tractandarum, si inter partes de ipsa devolutione controversia fuerit, vel super admissione, vel repulsionem articulorum, aut super remissione super eisdem articulis, aut aliis probationibus extra curiam faciens, nisi forsan de consensu partium fieret remissio supradicta. Necnon super restitutione, seu revocatione attentatorum, sive innovatorum, lite vel appellatione pendente, sive super appellationibus ab interlocutoria vel à gravamine interpositis, aut aliam quæcumque interlocutoriam super re de qua agitur, contra alteram partium finem negotio imponentem, absque relatione publica, & consilio Coauditorum proferat. Super aliis verò interlocutoriis absque publica relatione, cum consilio Coauditorum dictorum, ad eorum prolationem possit procedere, prout hæcenus extitit in Palatio laudabiliter observatum. Item quod Auditor referens, facta relatione Coauditoribus suis, consilia eorundem diligenter querat, & eisdem consiliis habitis, dictas causas finire & terminare celeriter teneatur.

Notarius idoneus habeat.

§. 11. Item quod quilibet dictorum Auditorum notarios intelligentes, fideles, & honestos habeat, ita quod quatuor Notariorum numerum non excedat. Qui quidem Notarii per se, & non per alios coram Auditoribus ipsis in causis scribant. Nec dicti Auditores committant scribendas alicui alteri Notario causas commissas eis. Nec aliquis dictorum Auditorum quemquam in Notarium recipiat, qui sit alterius Auditoris Notarius.

Eisdem cogant observare taxam.

§. 12. Item quod præfati Auditores provideant diligenter, quod d. Notarii super ipsorum receptione salarii non excedant, nec aliquid ultra recipiant nisi prout est descriptum, taxatum & etiam ordinatum. Item quod si aliqui sint vel fuerint qui ob paupertatem nequeant acta redimere suæ causæ, Auditores suos compellant Notarios scribentes in actis eisdem, ad restituendum gratis hujusmodi actuum copiam parti solvere (ut præmittitur) nequeanti, si Auditori causæ illius paupertas notabilis videatur.

Consilium non præbens in causis in Rota cognoscitur.

§. 13. Item quod nullus eorundem Auditorum in causis, quæ sunt in dicto palatio, vel in brevi sperantur existere, consilium nec per se, nec per interpositam personam partibus præbeat, nec aliquod patrocinium præstet, nisi causæ propriæ, vel suorum usque ad tertium gradum consanguinitatis, vel dominorum, aut familiarium suorum, seu Ecclesiarum in quibus beneficiatus foret, existerent. Et in præmissis ultimis casibus ad Coauditorum suorum consilia minimè admittatur, quodque hoc revelare teneatur, si existeret id occultum. Item quod nullus Auditorum ipsorum causam recipiat audiendam, si committatur eidem, in qua consilium dederit, sed ad

Cancellariam ipsam incontinenti remittat alteri committendam.

§. 14. Item quod eorundem Auditorum consilia, quæ præbentur in causis, scribantur per Notarium illius causæ in qua hujusmodi consilia impenduntur, & secreta causarum & consiliorum eorundem, tam per ipsos Auditores dictarum causarum, quam per Notarium in eis scribentem sub sigillo credentiae teneantur.

§. 15. Item quod quando testes sint vel fuerint in Curia examinandi in causis quæ in Palatio ventilantur in punctis arduis, eosdem testes per se dicti examinent Auditores.

§. 16. De supradictis quoque Notariis eorundem Auditorum scribentibus in causis illis commissis, similiter statuendo & ordinando subjungimus, quod diligentes & attentè existant in commisso eis officio Notarii prælibati, ac fideliter & sollicitè scribant, & exerceant officium antedictum, & quod à partibus vel a quo alio earum nomine nihil recipiant, nisi prout est infra descriptum, taxatum, & etiam ordinatum. Contrarium verò facientes duplum restituere teneantur.

§. 17. Item quod nullus eorundem Notariorum in eodem Palatio scribat in causis coram aliquo ipsius Palatii Auditore, nisi primò per Vicecancellarium vel aliud de ejus speciali mandato, de literatura, ac scriptura sufficienti ad hujusmodi Notariatus officium exercendum examinatus, ac de vita & conversatione ipsius informatione recepta, necnon approbatus fuerit per eundem, ac etiam juramentum in manu Vicecancellarii præstiterit in hac forma.

§. 18. Ego N. Notarius N. Auditoris, commissum mihi officium sollicitè, & fideliter exercebo. A partibus causas habentibus vel habituris, in quibus sum vel fuero Notarius deputatus, vel ab earum aliqua, seu à quocumque alio eadem nomine, quovis colore seu modo quæsito, nihil recipiam, ultra taxationem per Sanctiss. D.N.D. Joannem XXII. Summum Pontificem super hoc ordinatam. Nullam causam mihi committi procurabo scribendam, nec adhibebo instantiam aliquam in hac parte. Non ero promotor, seu procurator in causis quæ coram Auditore meo agitantur, seu quas agitari contingerit. In causis prædictis, in quibus sum vel fuero, ut præfertur, Notarius deputatus, omnes actus judicarios substantialiter in manuali, seu memoriali, in Auditoris mei præsentia, & etiam partium, si hoc expectare voluerint, conscribam, & postquam illos conscripsero, eos, necnon instrumenta, & omnia alia, & singula in causis producta, ubi requisitus ab Auditore vel partibus, seu earum aliqua fuero, in Registrum fideliter redigam, vel redigi faciam requisitus ab eisdem partibus, vel earum aliqua in singulis terminis successivè, & partibus ipsis copia, cum per Auditorem decreta fuerit, sine difficultate & fraude quacumque faciam, salvo meo salario per ipsum Dominum Summum Pontificem moderato. Secreta causæ secreta tenebo, & præsertim consilia Auditorum, & sententiam, donec ipsa sit prolata. Supradicta omnia, & singula promitto, & iuro attendere & servare sine omni dolo & fraude. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

§. 19. Item statuimus, & etiam ordinamus, quod nullus Notariorum ipsorum causam aliquam sibi committi scribendam, per se vel alium procuret, seu adhibeat instantiam in hac parte.

§. 20. Item quod dicti Notarii omnem modestiam, & honestatem in omnibus studeant observare.

§. 21. Quodque nullus eorundem Notariorum, qui per aliquem dictorum Auditorum in Notarium receptus extiterit, alterius Auditoris Notarius esse valeat, quamdiu erit primi auditoris Notarius.

§. 22. Item quod nullus Notariorum ipsorum concubinam tenere præsumat, & si quis eorum ad præsentem tenet aliquam, eam dimittere teneatur. Si verò infra octo dies post publicationem statuti, & ordinationis præsentis ipsam non dimiserit, illam vel aliam deinceps minimè resumpturus, & si deinceps ipse vel alii reperti fuerint aliquam tenere, ab officio Notariatus in dicto Palatio exercendo perpetuò sint privati.

§. 23. Item

IOANNES VIGESIMVS SECVNDVS.

§. 23. Item quod prefati Notarii, promotores seu procuratores in causis quæ coram Auditore suo agitantur, in dicto palatio non existant. Item quod nullus Notarius alicujus Auditoris deinceps audeat scribere vel præsumat in causis, si alterius partium dictæ causæ in audientia litterarum contradictarum, vel in Palatio Apostolico, seu in Romana curia procurator vel promotor negotiorum, seu pensionarius quocumque modo fuerit, vel existat. Sed si ignorantia contingat Auditorum, aliquam vel aliquas causam seu causas alicui tali Notario committi ad scribendum, statim Notarius hujusmodi causam seu commissionem in manibus dicti Auditoris restituat. Contrarium faciens per annum ab officio Notariatus in palatio exercendo sit eo ipso privatus.

§. 24. Item prefati Registri, in quibus quæcumque causæ, in qua Notarii deputati existunt, in manuali suo, & productis originalibus, & quædam Registri Auditori exhibeant, & copias in publicam formam simplicem scripturam redactas, cum eodem Registro, & requam partibus tradant, diligenter auscultent, & per se, & perfectè videant, & corrigant diligenter, quos per eorum incuriam, negligentiam vel alias nihil de substantiis omittatur, seu damnum aliquod patiatur aliqua pars earundem, nec in favorem vel præjudicium unius partium præmissa complere differant vel postponant. Item quod jamdicti Notarii, omnes actus judicarios clarè, distinctè & substantialiter in manuali seu memoriali, in Auditoris causæ in qua scribunt præsentia, & partium, si expectare voluerint, conscribere non postponant. Et postquam illos conscripserint, in Registrum fideliter redigant vel redigi faciãt, & requisiti ab ipsis partibus vel earum aliqua in singulis terminis, partibus eisdem copiam, cum per dictum Auditorem decreta fuerit, sine difficultate & fraude quacumque faciant, salvo suo justo salario inferiori moderato. Item quod iidem Notarii in Registro illius causæ in qua scribunt, ut prædicatur, omnes sententias definitivas, & interlocutorias, ac inhibitiones, necnon intimaciones, appellaciones verbo, vel in scriptis emittas, ex integro de verbo ad verbum conscribant, cum per partem vel partes, seu Auditorem ipsius causæ fuerint requisiti. Item quod instrumenta, & alia per partes producta diligenter registrèt, vel registrari faciant Notarii memorati. Acta verò in partibus habita minime registrent, sed conserventur per illius causæ Notarium diligenter, nisi partes, vel earum altera illa petent registrari, pars verò hæc petens de registro satisfacere teneatur. Item quod Notarii quos interdum perpetuò, & interdum ad tempus de Curia absentari contigerit, omnia registra, acta, & producta causarum in quibus erant Notarii deputati, illi videlicet, qui animo non redeundi recedunt, alicui alteri Notario idoneo jurato, examinato, & approbato, ut supra, subrogando loco ipsius, ille verò qui ad tempus abesse voluerit, uni ex aliis Notariis Auditoris sui, de ipsius Auditoris licentia & scientia, tradere & deponere teneatur. Qui Notarius depositarius in prædictis eidem se absentanti commissis pro eodem absente scribat fideliter, & suppleat ejus vices.

§. 25. Cæterum quia optat præmium quisque labor, & laboranti non est debita mercedis exhibitio deneganda, moderamine nihilominus observato, ne sanguinem eliciat nimietas emungentis, subsequitur per statuta & ordinationes hujusmodi certus modus rationabilis & discretus, per quem prædictis Notariis pro eorum salario moderata satisfactio præbeatur, & litigantes, qui litigiorum involvuntur anfractibus, & plerisque fatigantur laboribus diuturnis, superfluis expensarum effusionibus non graventur. Quod videlicet prædicti Notarii pro petia registri unum turonensem argenti cum dimidio, & non plus habeant, & petia 26. lineas ex qualibet parte contineat, & quilibet dictarum linearum habeat quatuordecim dictiones. Item quod pro petia registri redacta in formam publicam, receptione unius turonensis cum dimidio similiter sint contenti.

§. 26. Item quod pro copia sive copiis, sive in quarto, sive in petiis longis fiant de folio, sive de petia registri unum tantum similem recipiant turonensem.

Bullar. Mag. Tom. I.

§. 27. Item quod pro citatione in audientia publica legenda, ultra medium similem turonensem ipsis recipere licitum non existat.

Citationes.

§. 28. Item quod pro inhibitione, quæ in causis fieri solet, si redigatur in publicum instrumentum, sex similes turonenses recipiant, & non ultra.

Inhibitiones.

§. 29. Item pro intimacione, cum in publicum redigetur instrumentum, non amplius quam quatuor similes valeant recipere turonenses.

Appellaciones. Loca remissa ad §. 4. usque ad §. 17.

§. 30. Item pro appellacione, si redigatur in publicum instrumentum, de petia registri duos duntaxat turonenses similes recipere licitum sit eisdem.

Testium de possessione.

§. 31. Item quod de attestacionibus testium, quos quisque Notariorum examinetur præfatorum, de petia registri receptionem duorum turonensium similem non excedat, & de copia ipsarum attestacionum unum cum dimidio similem turonensium Notarii prædicti de petia ejusdem registri recipiant, si copia ipsa in formam publicam redigatur. Si verò hujusmodi copia in papyro recipiatur, servetur prout supra de aliis copiis est expressum.

§. 32. Item de sententia definitiva pro qualibet petia registri possunt duodecim similes recipere turonenses. De instrumento verò publico, cum per se de sententia ipsa confectum extiterit, duodecim similes turonenses pro qualibet registri petia debeantur, pro copia sententiæ in publico, sive in simplici, quantum & de aliis superius est expressum.

Sententiæ definitive.

§. 33. Item quod de interlocutoria vim definitivæ habente, ut de sententia supra proximè exprimitur, observetur. Si verò talis interlocutoria vim definitivæ nequaquam habeat, recipiantur duo similes turonenses pro petia registri, ut supra dicitur computando, & si de interlocutoria ipsa instrumentum per se publicum fiat, sex pro eodem poterunt recipere instrumento.

Interlocutoria vim definitivæ.

§. 34. Item volumus, statuimus, & etiam ordinamus, quod cæteræ scripturæ judiciales taxentur secundum modum superius designatum; hoc tamen adjecto, & ordinato specialiter & expresse, quod videlicet ubicumque in taxationibus antedictis de turonensi grosso sit mentio, id de illo intelligi volumus quandiu Romana Curia fuerit citra montes, ubi verò ultra montes, Romæ videlicet vel in aliis Italiæ partibus Curiam esse contigerit ipsam, Romanus loco Turonensis ponatur, & computetur in taxationibus antedictis.

Scripturæ judiciales.

§. 35. Caveant tamen Notarii memorati, quod propter præmissas modificationes scripturas prolixiores nequaquam efficiant, neque ponant superflua in eisdem, nisi prout necessarium fuerit, & est hæctenus fieri consuetum, nec malitiosè differant vel differre procurent scripturas partibus assignare. Contrarium verò faciētes duplum restituant. Et si super hunc frequentaverint excessum, ab Auditorio sui Auditoris, & prædicto palatio expellantur.

Inobedientia puniantur.

§. 36. Volumus insuper, statuimus, & etiam ordinamus, quod Venerabiles fratres nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ab Auditoribus & Notariis suis, necnon Camerarius noster ab Auditore, vel Viceauditore Curie Cameræ nostræ, ipsiusque Notarii, & etiam Marescallus Romanæ Curie à Iudicibus & Notariis eorum, seu quicumque alii auctoritate Apostolica causas in Romana Curia audientes, seu etiam audituri, à Notariis suis in eisdem causis juramentum recipiant juxta formas quibus curare debent dicti Auditores & Notarii Palatii Apostolici, per nos, ut præmittitur, ordinatas, in quantum tanget officia eorum.

Juramentum prædictorum.

§. 37. Item statuimus, & ordinamus, quod præfata alia quoad munera, dona, & xenia, ac scripturarum exactiones, quæ ut præfertur de Auditoribus, & Notariis dicti Palatii sunt statuta, & etiam ordinata per dictorum Cardinalium, & etiam Curie Cameræ nostræ Auditores, & Iudices Curie Marescalli, ac per ipsorum, & quorumcumque aliorum in Romana Curia causas auctoritate Apostolica audientium, & auditorum in posterum Notarios serventur inviolabiliter.

Executorum deputatio.

§. 38. Ut igitur ordinationes & statuta nostra hujusmodi

*Iussu hanc
bullam des-
cribendi in
Cancellaria,
& audientia
contradi-
tum.*

*Singulisque
annis in
principio
Rota cam-
blice legend.*

*Sanctio pe-
nalis.*

modi quæ perpetuis futuris temporibus duratura cense-
mus, inuolabiliter obseruentur, & ne illa ob memoria-
labilitatem humanæ oblivioni dentur, & etiam ut Audi-
tores & Notarii prælibati per ordinationum & statuto-
rum eorumdem inspectionem assiduam, circa eorum ob-
servantiam attentius & vigilantius sint attentivi, volumus
& statuimus, ut ordinationes, & statuta nostra huiusmodi
de verbo ad verbum in Cancellariæ, & prædictæ au-
dientiæ literarum nostrarum registris, ex integro con-
scribantur.

§. 39. Quodque in singulis annis in Kalendis Octo-
bris, vel prima sequenti audientie die, si festum fuerit,
die Kalendarum ipsarum ordinationes & statuta huius-
modi legantur solemniter in audientia prælibata. Et
quilibet Auditorum, & Notariorum ipsorum penes se
copiam conservet, & habeat eorumdem.

§. 40. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostrarum decretorum, statutorum, reformatio-
nis, prohibitionis & voluntatis infringere, vel ei ausu
temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præ-
sumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac bea-
torum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incur-
surum.

XV. Approbatio Congregationis Monachorum B. Ma-
riæ Montis Oliveti, Ordinis sancti Benedicti.

*Alia de hac Congregatione notabo infra in Clem. 6.
Const. 1. sollicitudinis.*

Sacra Rituum Congregatio edidit Decretum ad favo-
rem Abbatum huius Congregationis super usu Balda-
chini, & assistentium, quod confirmavit S.D.N. Urb.
VIII. const. 97. Exponi, inf. tom. 4.

Edita An. D. 1324. **BENEDICTVS EPISCOPVS,**
*Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbati, & Conventui
Monasterii S. Mariæ de Monte Oliveto in Ascona, Or-
dinis S. Benedicti, Aretin. Diocesis, Salutem, & Apo-
stolicam benedictionem.*

Exordium. **C**um à nobis petitur quod iustum est & honestum,
tam vigor æquitatis quam ordo exigit rationis, ut
id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perduca-
tur effectum.

*Approbatio
Congregatio-
nis Mona-
chorum S.
Mariæ Mon-
tis Oliveti.* §. 1. Ea propter dilecti in Domino filii vestris ju-
stis postulationibus grato concurrentes assensu, personas
vestras, & locum in quo divino estis obsequio mancipa-
ti, cum omnibus bonis quæ in presentiarum rationabi-
liter possidetis, aut in futurum iustis modis, præstante
Domino, poteritis adipisci, sub Beati Petri, & nostra pro-
tectione suscipimus, specialiter autem Decimas, Gran-
cias, Curtes, Terras, Vincas, Domos, Possessiones, & alia
bona vestra, sicut ea omnia iuste ac pacifice possidetis,
vobis & per vos Monasterio vestro auctoritate Aposto-
lica confirmamus, & presentis scripti patrocinio com-
munimus, salva in prædictis Decimis moderatione Con-
cilii generalis.

*Sanctio pe-
nalis.* §. 2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
ginam nostræ protectionis & confirmationis infringere,
vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
tare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei
ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nove-
rit incursum.

D. P. An. 8. die 27. Maii. Datum Avenione 16. Kalend. Junii, Pontificatus no-
stri Anno 8.

Benedictus XI. Gallus, de Provincia Tolosana, oppi-
do Savarduno, Diocesis Appamiarum, Jacobus Fur-
nerius antea dictus, Guillelmi filius. Creatus Avenione
13. Kalend. Januarii, Anno Domini 1334. Coronatus
die Dominico Kal. Januarii 1335. Vixit annos 7. menses
4. dies 6. Creavit Cardinales 6. Obiit Avenione 7. Ka-
lend. Maii, Anno Dom. 1342. Sepultus in Cathedrali
S. Mariæ de Donis. Vacavit Sedes dies 11.

Quod Fratres Mendicantes ad Ordines Mona-
chorum Nigrorum & Cisterciensium transi-
re non possint, absque licentia Romani Pon-
tificis.

*Ampliolem prohibitionem eisdem indixit Martinus
V. in Extravag. 1. de Regularibus. Et attende ge-
neralem sanctionem Pii V. infra in sua const. 89.
Quæcumque.*

De Monachis autem Nigris, notabo in const. 2. Eugenii
IV. Dispositione. Et de Cisterciensibus, vide in const.
ab hac secunda.

BENEDICTVS EPISCOPVS, *Edita
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.* 1334

REGULAREM vitam professis expedit subtrahi
omnem inquietudinis & turbationis materiam,
quod in contemplationis suavitate quiescere valeant,
& tranquillum reddere Domino famulatum.

§. 1. Cum igitur ex eo quod professores Ordinum
mendicantium, ad Monachorum Nigrorum, & Cister-
ciensium Ordines consueverunt plerumque transire,
multas in dictis Ordinibus turbationes, infestationes,
molestias, damna, & scandala provenisse experientia do-
ceat manifestè.

§. 2. Nos his ex debito pastoralis officii pro futuro
tempore occurrere cupientes, de consilio Fratrum no-
strorum decernimus, ne quis cuiusvis Ordinis Mendican-
tium professor ad aliquem dictorum duorum Ordinum
quoque modo transire valeat, sine Romani Pontificis
licentia speciali, plenam & expressam de constitutione
huiusmodi mentionem faciente.

§. 3. Non obstantibus privilegiis Apostolicis quibus-
cumque concessis in contrarium dictis Ordinibus Men-
dicantibus